

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport
December 2022

Monitor lerarenopleiding 2021-2022

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

vlaanderen.be

Inhoud

Het landschap van de lerarenopleidingen	3
Inleiding	3
Data	3
Structuur van de lerarenopleidingen	3
Tot 2018-2019: geïntegreerde lerarenopleidingen en de SLO	3
Sinds 2019-2020: educatieve graduaats-, bachelor- en masteropleidingen	4
Aanbod van de lerarenopleidingen	5
Inschrijvingen en diploma's aan de lerarenopleidingen	7
Instream educatieve opleidingen	7
Instream educatieve bacheloropleidingen	8
Instream educatieve masteropleidingen en graduaats	11
Profiel studenten educatieve bacheloropleidingen	13
Geslacht	13
Leeftijd	14
Vooropleiding	15
Thuis taal	16
Profiel studenten educatieve masters en graduaats	17
Geslacht	17
Leeftijd	18
Vooropleiding (onderwijsvorm secundair onderwijs)	19
Diploma's	21
Geslacht	22
Leeftijd	23
Vooropleiding (onderwijsvorm secundair onderwijs)	24
Thuis taal	25
Trajecten van studenten aan de lerarenopleiding	26
Time to graduation	26
Drop-out	27
Studierendement	28

Het landschap van de lerarenopleidingen

Inleiding

Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming zet in op *evidence-informed* beleid waarbij beleidskeuzes zo veel mogelijk worden onderbouwd op basis van wetenschappelijke inzichten en empirische bevindingen. Zo financieren we heel wat beleidsrelevant wetenschappelijk onderwijskundig onderzoek maar ook uit de eigen databanken kan heel wat geleerd worden. Indicatoren over de lerarenopleidingen laten toe om ontwikkelingen in kaart te brengen die relevant zijn voor overheidsbeleid. Momenteel zijn er al gegevens terug te vinden in publicaties zoals [hoger onderwijs in cijfers](#). Verder is er de online toepassing [dataloop](#) die de gebruiker toelaat om zelf aan de slag te gaan met cijfers over hoger onderwijs. Een specifieke publicatie met gedetailleerde cijfers over de lerarenopleiding bestaat echter nog niet en met dit rapport willen we aan deze behoefte tegemoet komen. Op termijn zal het rapport wellicht in een andere (meer dynamische) vorm worden aangeboden. Het is de bedoeling om de monitor lerarenopleiding systematisch te actualiseren. De monitor lerarenopleiding is het resultaat van een samenwerking tussen het Departement Onderwijs en Vorming en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS).

In deze monitor zal de focus liggen op volgende aspecten van de lerarenopleidingen:

- Het aanbod van de lerarenopleidingen (waar worden ze aangeboden?)
- Inschrijvingen (generatiestudenten en niet-generatiestudenten) en diploma's
  - Evolutie aantallen
  - Profiel van de studenten (o.a. leeftijd, geslacht, thuistaal, onderwijsvorm secundair)
- Traject van studenten in de lerarenopleidingen
  - Time to graduation
  - Drop-out
  - Studierendement

Data

De gegevens voor deze monitor zijn gebaseerd op de Databank Hoger Onderwijs. Deze databank bevat studentengegevens die voor verschillende doeleinden gebruikt worden. Enerzijds voor decretaale noden (zie de Codex Hoger Onderwijs) zoals de financiering van de instellingen in het hoger onderwijs, het berekenen van het leerkrediet van de studenten, het uitvoeren van vergelijkende analyses voor de visitatierapporten en accreditatierapporten, enzovoort. Anderzijds zijn er ook functionele noden, zoals de aanlevering van gegevens aan de kinderbijslagfondsen, de afdeling Studietoelagen en de leer- en ervaringsbewijzendatabank.

Structuur van de lerarenopleidingen

In het academiejaar 2019-2020 gingen de hervormde lerarenopleidingen van start. De cijfers die in deze monitor worden gepresenteerd hebben betrekking op zowel de periode voor als na de hervorming. In onderstaande paragrafen wordt daarom iets dieper ingegaan op structuur van de lerarenopleidingen voor en na het academiejaar 2019-2020.

Tot 2018-2019: geïntegreerde lerarenopleidingen en de SLO

Tot en met academiejaar 2018-2019 hebben de data betrekking op de *geïntegreerde lerarenopleidingen*. Meer specifiek gaat het om de professionele bachelors in onderwijs, respectievelijk kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs. De studieomvang van deze bacheloropleidingen bedroeg 180 studiepunten met een praktijkcomponent van 45 studiepunten. De geïntegreerde lerarenopleidingen werden aangeboden door de hogescholen.

Daarnaast was er de *specifieke lerarenopleiding* (SLO) voor afgestudeerden van het secundair onderwijs, professionele en academische bacheloropleidingen en masteropleidingen. De SLO werd aangeboden door hogescholen (School of Arts), universiteiten en centra voor volwassenenonderwijs (CVO). De SLO's hadden

een studieomvang van 60 studiepunten waarvan 30 studiepunten naar de praktijkcomponent gingen en 30 naar de theoretische component. Omwille van de beperktere beschikbaarheid van gegevens over de opleidingen aan de CVO's en het feit dat ze moeilijk te vergelijken zijn met de meer recente data, zullen er geen gegevens over de SLO aan bod komen in deze monitor.

Sinds 2019-2020: educatieve graduaats-, bachelor- en masteropleidingen

In september 2019 gingen de hervormde lerarenopleidingen van start. De geïntegreerde lerarenopleidingen werden omgevormd tot educatieve bacheloropleidingen voor kleuter-, lager- en secundair onderwijs. De studieduur en het aantal studiepunten dat naar de praktijkcomponent gaat, bleven hierbij behouden. Wie reeds in het bezit is van een bachelordiploma en binnen het domein van dit diploma wil lesgeven, kan terecht in de verkorte educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs. Deze opleiding bedraagt 60 studiepunten, waarvan ten minste 30 studiepunten naar de praktijkcomponent gaan.

Daarnaast werden drie nieuwe opleidingen ingericht. Enerzijds is er de educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs. Deze opleiding richt zich tot wie, op basis van werkervaring, leraar wil worden in de technische of praktische vakken in het secundair onderwijs, volwassenenonderwijs of deeltijds kunstonderwijs. Deze opleiding bedraagt 90 studiepunten, waarvan ten minste 30 studiepunten naar de praktijkcomponent gaan. Anderzijds zijn er de educatieve masteropleiding voor secundair onderwijs en de educatieve masteropleiding in de kunsten. Deze opleidingen richten zich tot wie één of meerdere vakken in de tweede en/of derde graad van het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs of het volwassenenonderwijs wil geven. Deze opleidingen kunnen rechtstreeks gevolgd worden na een academische bacheloropleiding en bedragen, afhankelijk van het studiegebied, 90 of 120 studiepunten. Hierbij gaan ten minste 30 studiepunten naar de praktijkcomponent.

Wie reeds een masterdiploma behaalde en les wil geven binnen het domein van dit diploma, kan terecht in de verkorte educatieve masteropleiding van 60 studiepunten. Hiervan gaan eveneens ten minste 30 studiepunten naar de praktijkcomponent.

De specifieke lerarenopleiding werd tot en met het academiejaar 2020-2021 enkel nog in afbouw aangeboden en verdween daarna. Een samenvatting van de huidige structuur van de lerarenopleidingen is terug te vinden in Tabel 1

Opleiding	Belangrijkste doel	VKS	Studieduur
Educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs	lesgeven in het kleuteronderwijs	6	180 studiepunten (ten minste 45 praktijk)
Educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs	lesgeven in het lager onderwijs		
Educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs ¹	lesgeven in één of meerdere vakken in de 1 ^{ste} of 2 ^{de} graad van het ASO, BSO, TSO, KSO of 3 ^{de} graad BSO		
Educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs	lesgeven in technische of praktische vakken in het secundair onderwijs, volwassenenonderwijs of deeltijds kunstonderwijs.	5	90 studiepunten (ten minste 30 praktijk)
Educatieve masteropleiding voor secundair onderwijs ¹ Educatieve masteropleiding in de kunsten ¹	lesgeven in de 2 ^{de} en 3 ^{de} graad van het secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs of volwassenenonderwijs lesgeven in de 2 ^{de} en 3 ^{de} graad van het secundair onderwijs of deeltijds kunstonderwijs	7	90 of 120 studiepunten (ten minste 30 praktijk)

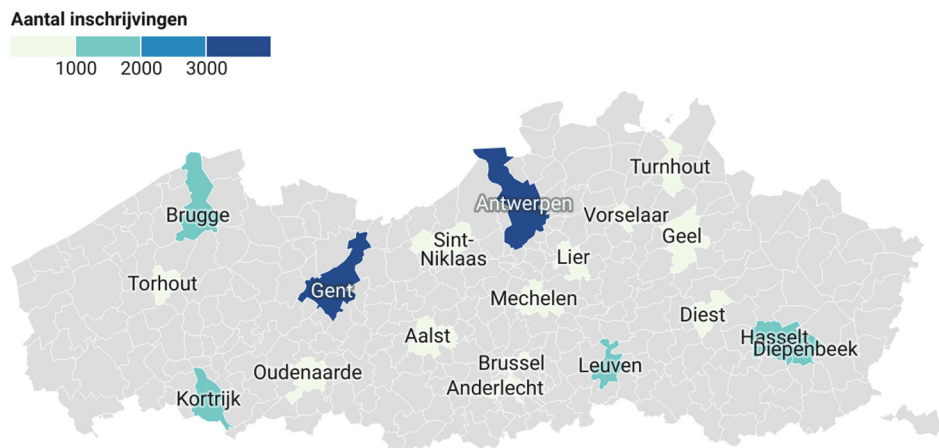
Tabel 1: Huidige structuur van de lerarenopleidingen.

¹ Voor deze opleidingen zijn er decretaal ook verkorte trajecten vastgelegd. Heel wat hogescholen bieden echter ook voor de andere educatieve opleidingen verkorte trajecten aan maar deze zijn niet decretaal vastgelegd.

Aanbod van de lerarenopleidingen

Figuur 1 tot en met Figuur 3 brengen het huidige aanbod van de lerarenopleidingen in kaart. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de inschrijvingen betrekking hebben op de vestigingsplaats waarin de opleidingen worden georganiseerd maar niet noodzakelijk de gemeente waar die effectief georganiseerd worden.

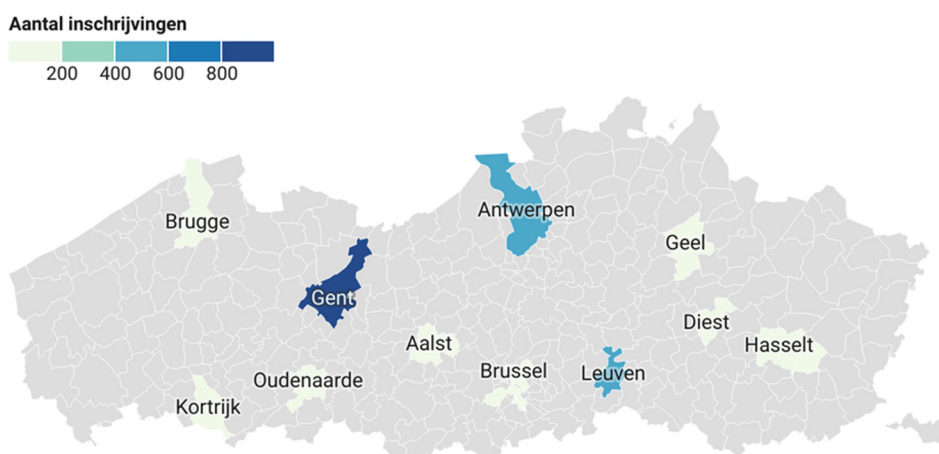
De educatieve bacheloropleidingen zijn in absolute aantal inschrijvingen het populairst in Antwerpen en Gent. Ook in de steden Brugge, Kortrijk, Leuven, Hasselt en Diepenbeek zijn er heel wat studenten ingeschreven.

Created with Datawrapper

Figuur 1: Gemeenten waar een educatieve bachelor werd ingericht in academiejaar 2020-2021.

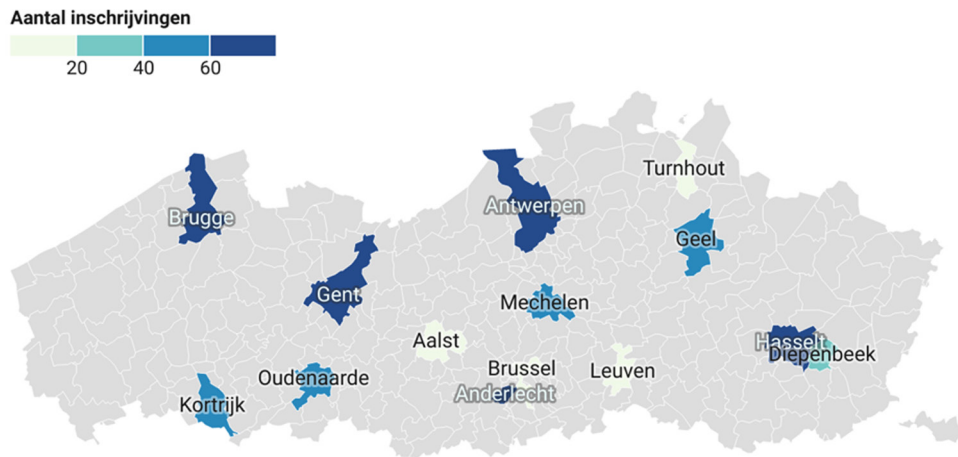
De educatieve masteropleidingen zijn het grootst in Gent en Antwerpen en Leuven. Daarnaast zijn er ook inschrijvingen in Diepenbeek, Brugge, Kortrijk, Oudenaarde, Brussel, Schaarbeek, Anderlecht, Elsene, Geel, Diest, en Hasselt (Figuur 2).

Created with Datawrapper

Figuur 2: Gemeenten waar een educatieve master werd ingericht in academiejaar 2020-2021

Tot slot geeft Figuur 3 een beeld waar de educatieve graduaat worden ingericht. Het gaat hier om beperkte aantallen waarbij de meeste studenten zijn ingeschreven in Hasselt, Antwerpen, Gent, Anderlecht en Brugge – meer dan 60 inschrijvingen. In Kortrijk, Oudenaarde, Mechelen en Geel zijn er 40 tot 60 inschrijvingen. In een aantal andere gemeenten zijn er minder dan 20 inschrijvingen.

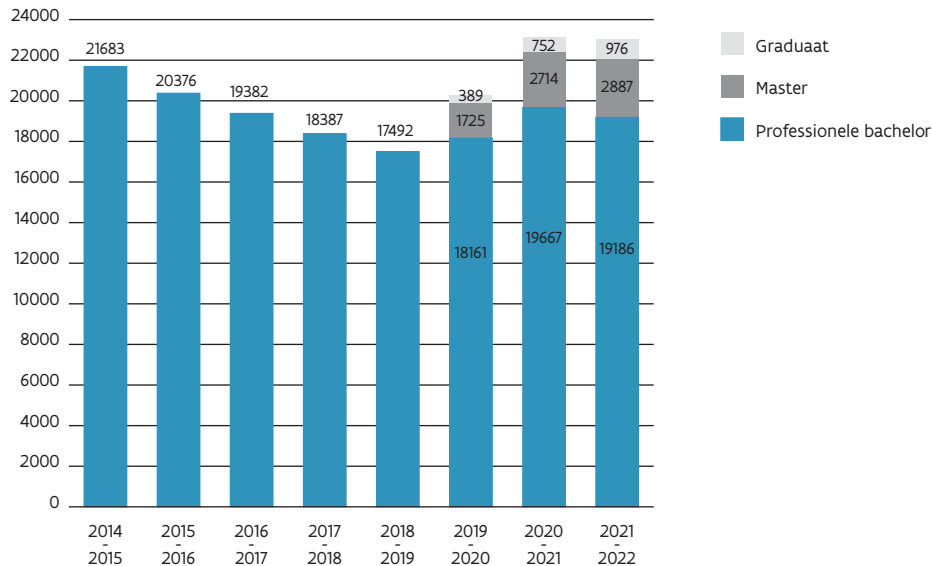

Created with Datawrapper

Figuur 3: Gemeenten waar een educatief graduaat werd ingericht in academiejaar 2020-2021.

Inschrijvingen en diploma's aan de lerarenopleidingen

Instroom educatieve opleidingen

Figuur 4: studentenaantallen (act. inschrijvingen met diplomacontract) in educatieve opleidingen naar type opleiding.

Figuur 4 schetst een beeld van de studentenaantallen (actieve inschrijvingen met diplomacontract) in de educatieve opleidingen. Voor de academiejaren 2014-2015 tot en met 2018-2019 worden enkel de studentenaantallen in de professionele bacheloropleidingen weergegeven. Gegevens over studentenaantallen in de SLO-opleidingen tijdens deze periode werden, zoals eerder aangegeven, niet opgenomen in de monitor.

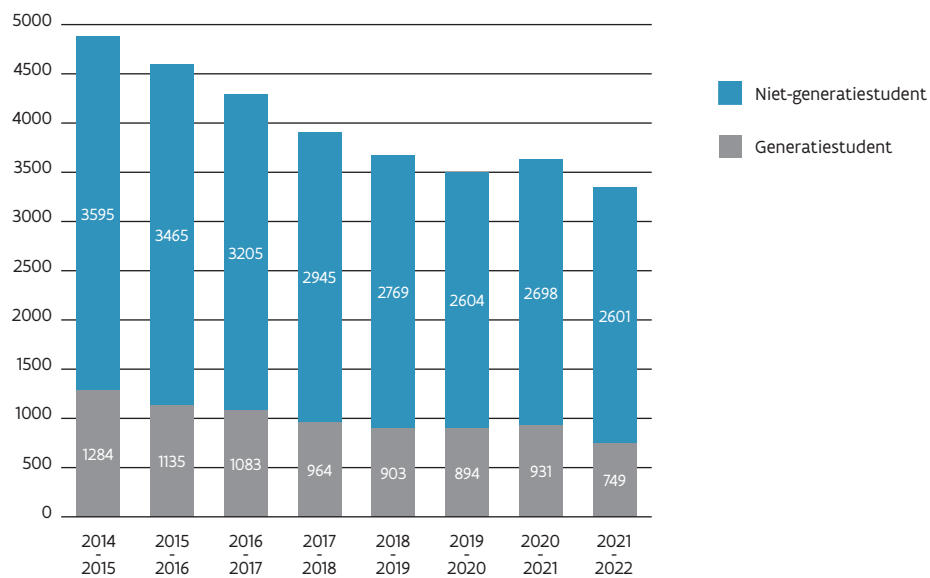
Het aantal studenten in de educatieve opleidingen van de professionele bachelor was duidelijk in dalende lijn tot het academiejaar 2018-2019. Vanaf het academiejaar 2019-2020 toont zich opnieuw een toename in de studentenaantallen. Deze stijging kan vermoedelijk verklaard worden door het wegvallen van de specifieke lerarenopleiding en de introductie van het verkorte traject in de educatieve bachelor voor secundair onderwijs.

Aangezien de hervorming van de lerarenopleidingen een recent gegeven is (2019-2020), is het voorlopig ook nog te vroeg om duidelijke trends waar te nemen in de studentenaantallen in educatieve opleidingen op master- en graduaatsniveau. Voor de volledigheid werden de gegevens echter mee opgenomen in de figuur.

Instroom educatieve bacheloropleidingen

Figuur 5 geeft een beeld van de studentenaantallen in de professionele en educatieve bachelor kleuteronderwijs van academiejaar 2014-2015 tot en met 2020-2021² opgesplitst naar generatiestudent en niet-generatiestudent. De studentenaantallen hebben betrekking op alle actieve inschrijvingen met een diplomacontract. Een generatiestudent is een student die zich in een bepaald academiejaar voor het eerst inschrijft met een diplomacontract voor een professioneel of academisch gerichte bachelor in het Vlaamse hoger onderwijs.³

De figuur toont dat de studentenaantallen de afgelopen jaren zijn gedaald. In het academiejaar 2020-2021 is het aantal studenten tijdelijk weer gestegen, maar de trend heeft zich niet doorgezet in het academiejaar 2021-2022.

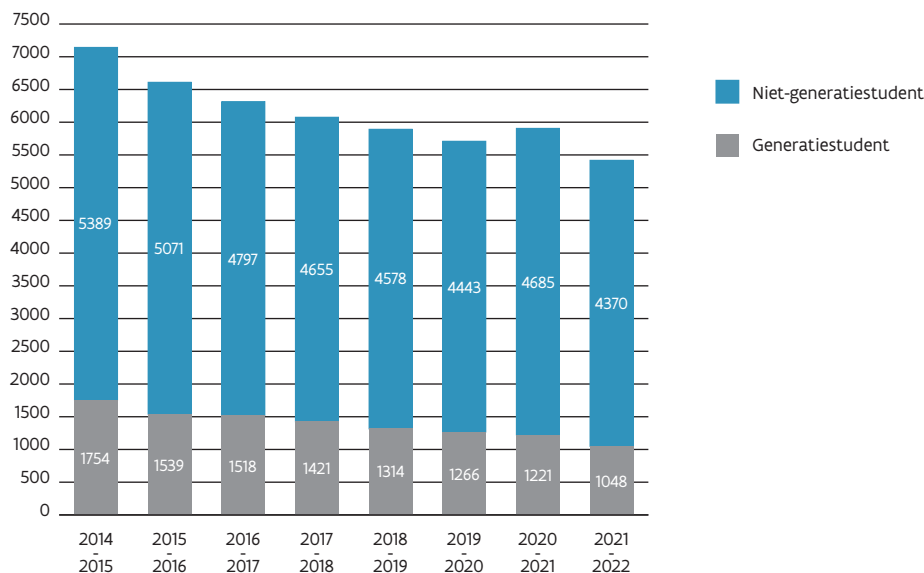
Figuur 5: studentenaantallen (act. inschrijvingen met diplomacontract) in de PBA/EDUBA kleuteronderwijs.

² De cijfers voor 2021-2022 betreffen voorlopige inschrijvingsgegevens die nog niet werden gevalideerd door de instellingen.

³ Tot en met academiejaar 2018-2019 was je enkel generatiestudent als je je inschreef in een professionele of academische bachelor. Vanaf 2019-2020 worden de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs overgedragen van de CVO's naar de hogescholen en kunnen studenten ook een generatiestudent zijn als ze zich inschrijven in een HBO5-opleiding in afbouw of graduaatsopleiding.

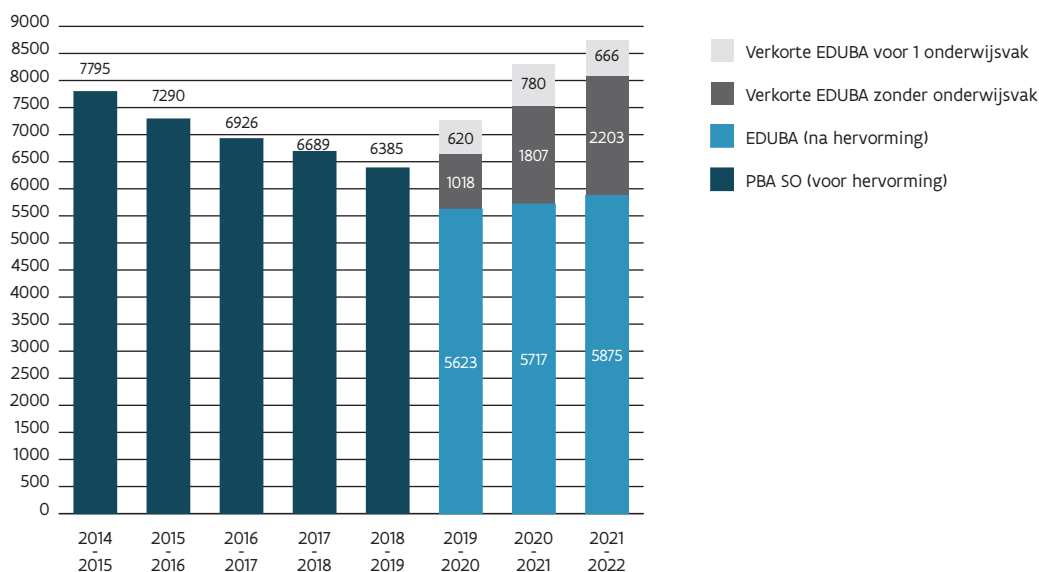

Figuur 6 toont de studentenaantallen in de professionele en educatieve bachelor lager onderwijs van academiejaar 2014-2015 tot en met 2021-2022 opgesplitst naar generatiestudent en niet-generatiestudent. Net zoals bij de studentenaantallen in de bachelors kleuteronderwijs, stellen we een daling van studentenaantallen vast tot en met het academiejaar 2019-2020. In het academiejaar 2020-2021 stegen de studentenaantallen, maar dit heeft zich niet doorgezet naar 2021-2022.

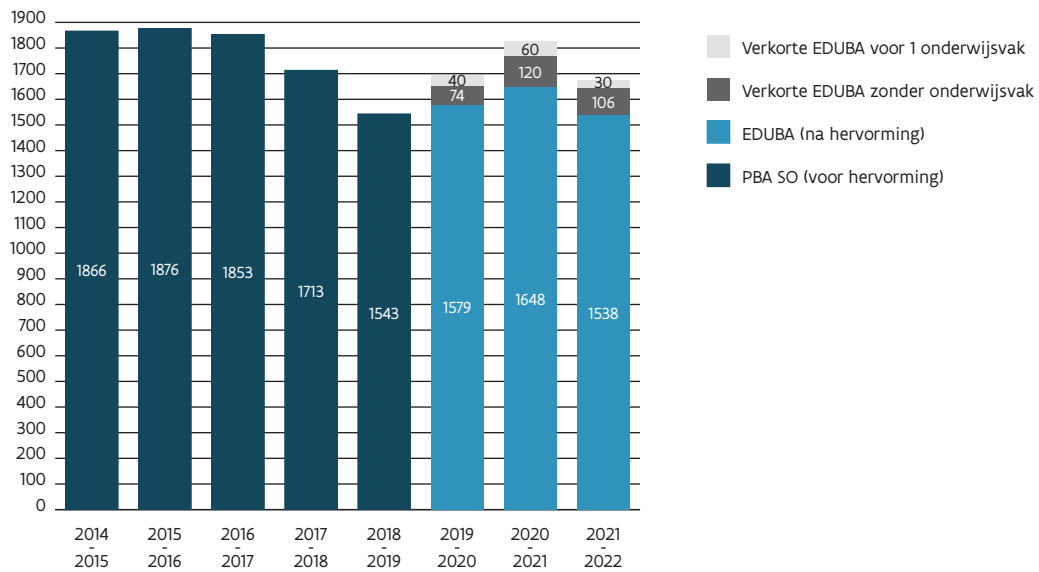

Figuur 6: studentenaantallen (act. inschrijvingen met diplomacontract) in de PBA/EDUBA lager onderwijs.

Ook de studentenaantallen in de professionele bachelor secundair onderwijs waren in dalende lijn maar sinds academiejaar 2019-2020 is er terug een stijging van het aantal studenten (Figuur 7 en Figuur 8). De stijging is toe te schrijven aan het stijgende aantal niet-generatiestudenten en dan voornamelijk het stijgende aantal niet-generatiestudenten dat kiest voor een verkort traject zonder onderwijsvak (in het donkergrijs weergegeven). Ook hier geldt weer dat deze stijging vermoedelijk verklaard kan worden door het wegvallen van de specifieke lerarenopleiding en de introductie van het verkorte traject in de educatieve bachelor voor secundair onderwijs. Om echt te kunnen spreken van een stijging zouden echter de gegevens uit de SLO's van de CVO's moeten meegenomen worden in de cijfers, maar deze zijn niet beschikbaar in de databank HO.

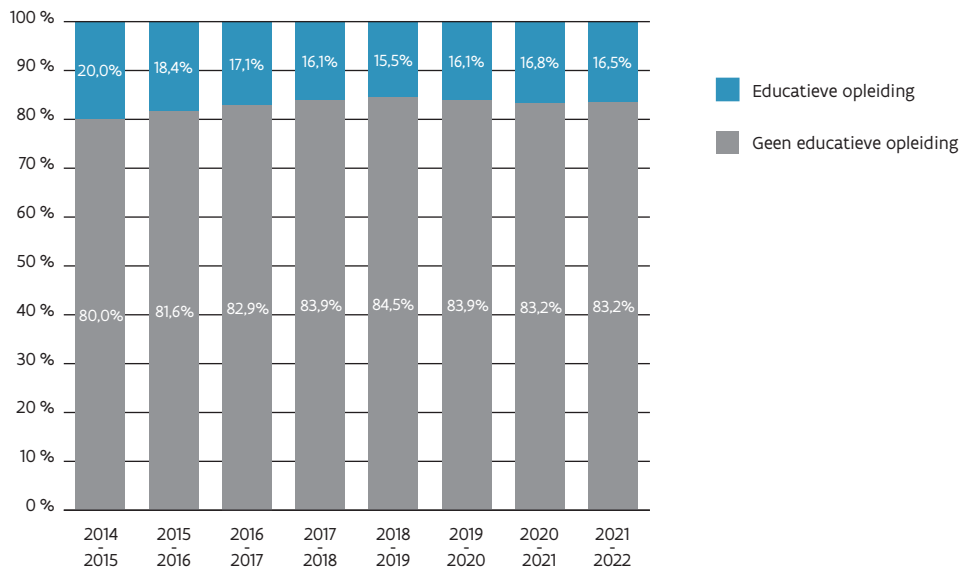

Figuur 7: Aantal niet-generatiestudenten (act. inschrijvingen met diplomacontract) in de PBA/EDUBA secundair onderwijs

Figuur 8: Aantal generatiestudenten (act. inschrijvingen met diplomacontract) in de PBA/EDUBA secundair onderwijs

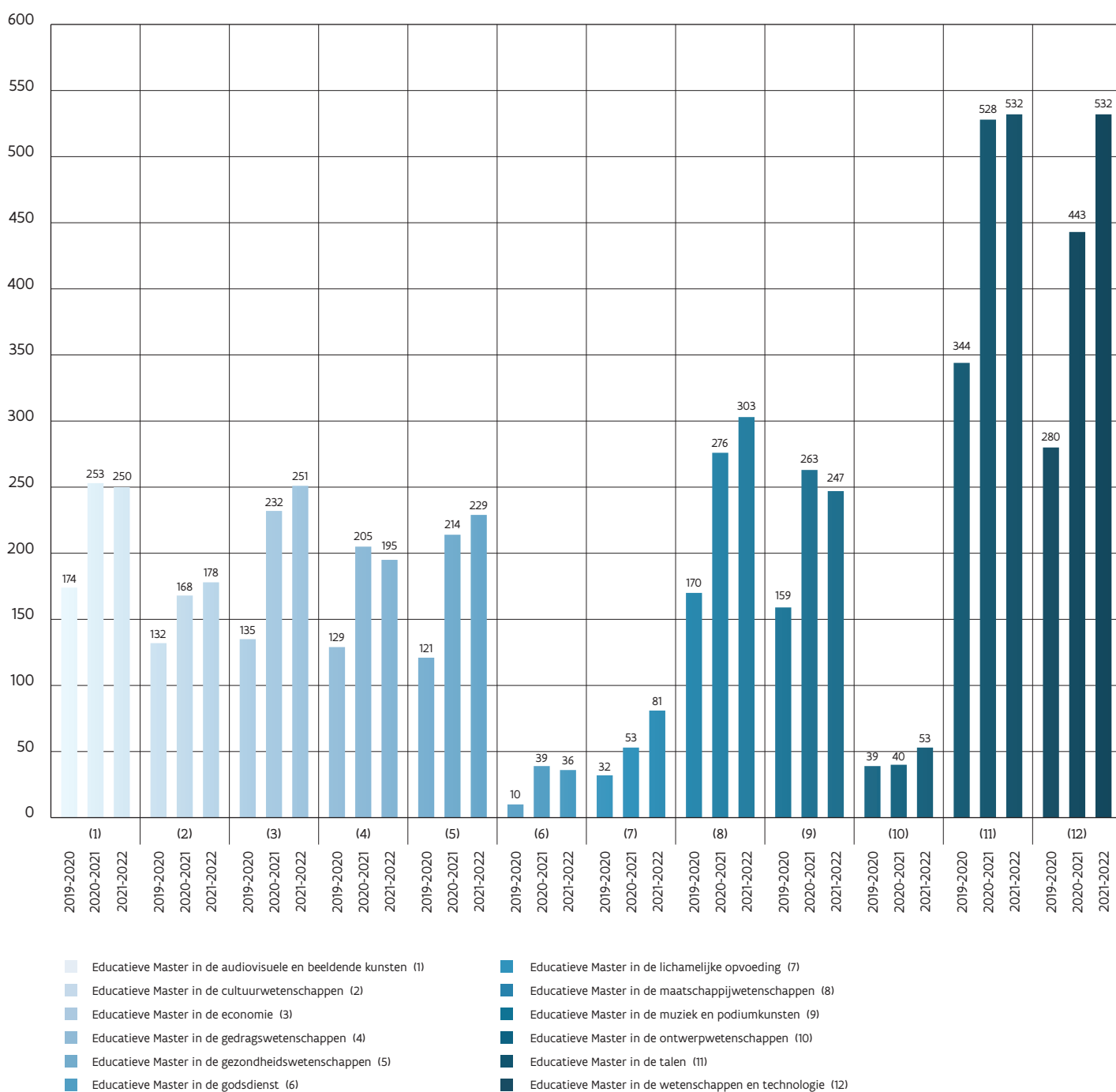
Om na te gaan hoe populair de educatieve bacheloropleidingen zijn in relatieve termen, geeft Figuur 9 een beeld van het aandeel ingeschreven studenten aan de lerarenopleidingen versus de inschrijvingen in andere professionele bacheloropleidingen. De resultaten zijn gelijkaardig aan de trends in de bovenstaande figuren. Het marktaandeel van de educatieve opleiding daalde van 20% in 2014 tot 16% in 2017, maar steeg nadien terug tot 17% in 2021.

Figuur 9: verhouding ingeschreven studenten in educatieve en niet-educatieve PBA-opleidingen

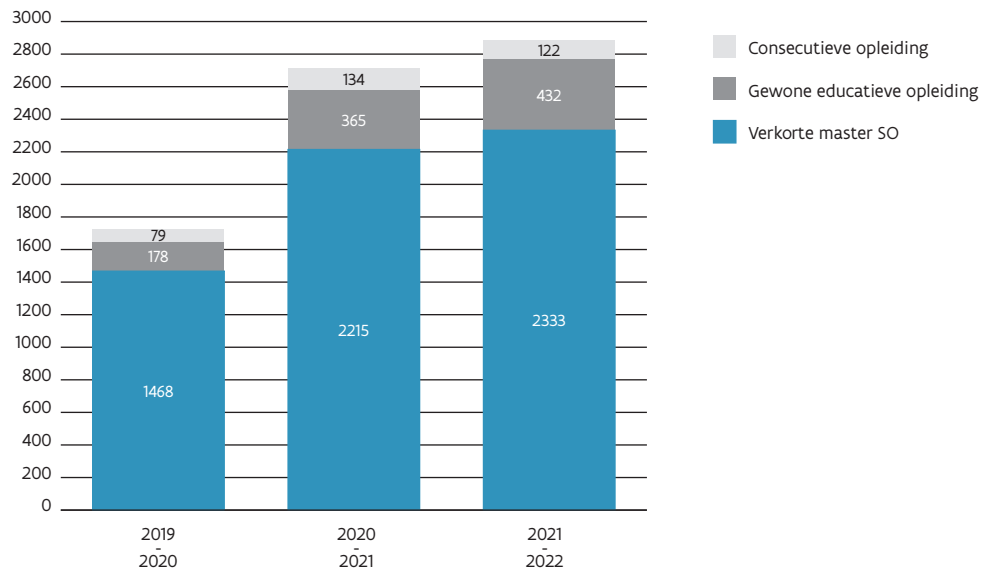
Instream educatieve masteropleidingen en graduatens

Figuur 10 toont de instroom in de educatieve masteropleidingen. Het aantal inschrijvingen in de educatieve masters is tussen 2019-2020 en 2020-2021 relatief sterk gestegen. Deze aanvankelijk sterke stijging is mogelijks te wijten aan het cumulatieve effect van studenten die zich in 2020-2021 inschreven voor het eerste jaar én de studenten die zich inschreven in het tweede jaar. Dit cumulatieve effect kon nog niet worden waargenomen in het academiejaar 2019-2020 omdat dit het eerste jaar was waarin de educatieve masters werden ingericht. Of er echter sprake is van een stijging van het aantal masters die een educatieve opleiding volgen is niet op te maken uit de cijfers van de databank Hoger Onderwijs. Sinds de hervorming in 2019-2020 kunnen de houders van een masterdiploma immers niet langer een educatieve opleiding volgen aan de CVO's en deze cijfers zijn niet beschikbaar in de databank Hoger Onderwijs.

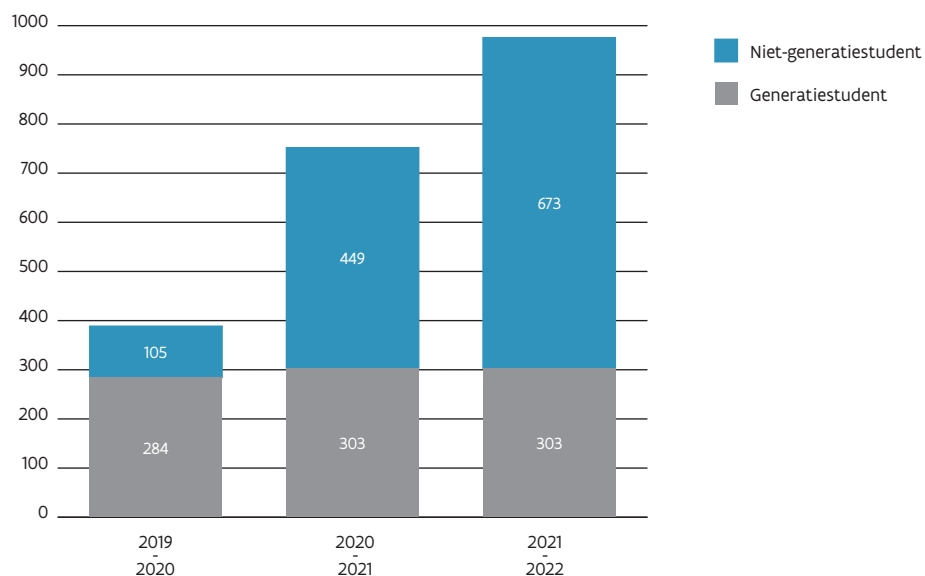
Figuur 10: studentenaantallen (act. inschrijvingen met diplomacontract) in educatieve masteropleidingen

De educatieve masters worden voornamelijk bevolkt door studenten die de verkorte opleiding volgen – Figuur 11. De populairste educatieve masters zijn in ‘Wetenschappen en technologie’ en ‘Talen’. De educatieve masters in ‘Godsdienst’, ‘Lichamelijke opvoeding’ en ‘Ontwerpwetenschappen’ zijn het minst populair – zie Figuur 10.

Figuur 11: studentenaantallen (act. inschrijvingen met diplomacontract) in educatieve masteropleidingen naar type traject

Figuur 12 toont de instroom in de educatieve graduaatsopleidingen. De stijging in studentenaantallen die merkbaar is tussen 2019 en 2020, is meer dan waarschijnlijk toe te schrijven aan het cumulatieve effect van studenten die zich hebben ingeschreven in het eerste jaar of het tweede jaar van hun opleiding.

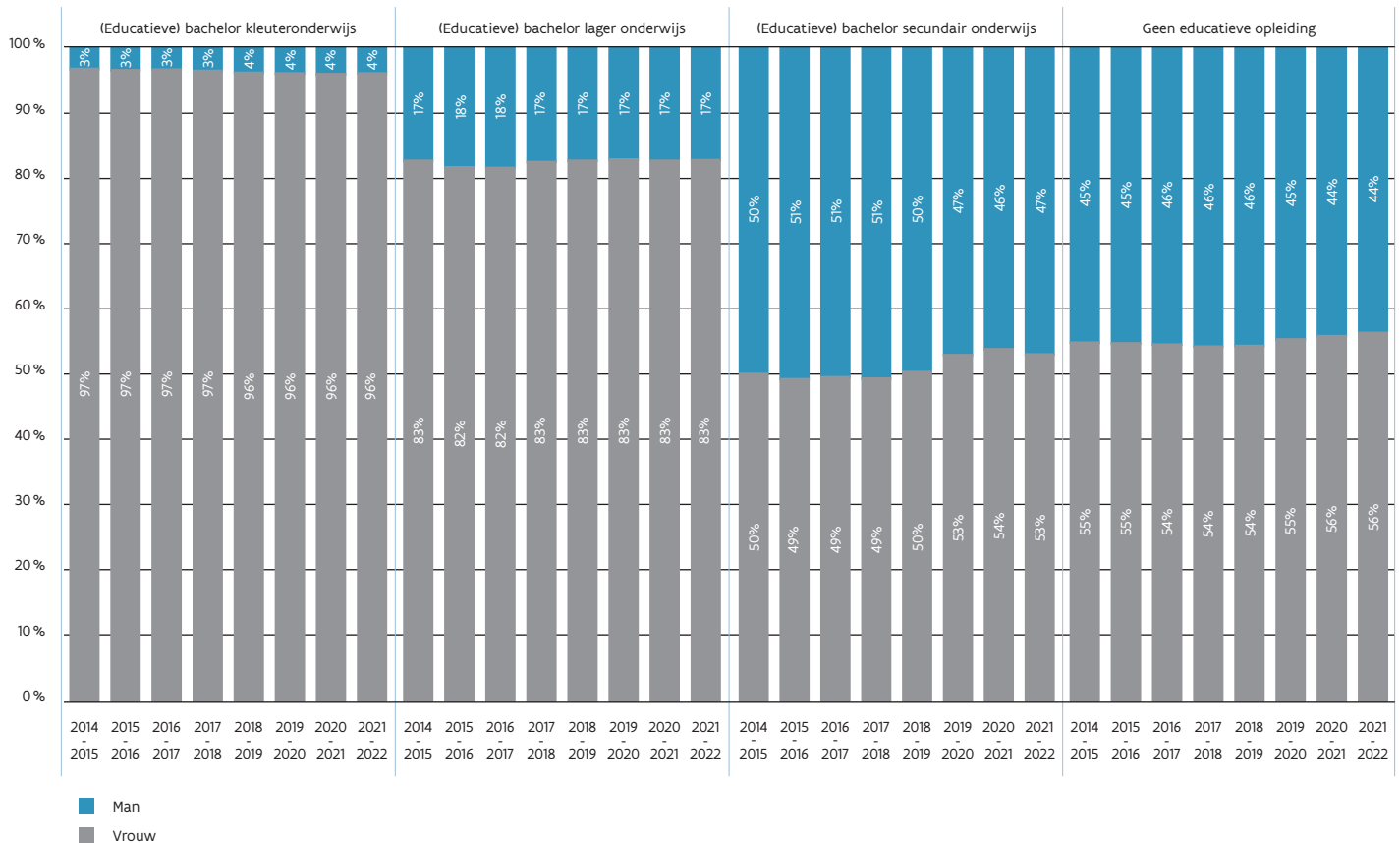
Figuur 12: studentenaantallen (act. inschrijvingen met diplomacontract) in de educatieve graduaatsopleidingen

Profiel studenten educatieve bacheloropleidingen

In dit deel bekijken we het profiel van de studenten in de educatieve bacheloropleidingen. We focussen hierbij op geslacht, leeftijd, vooropleiding in het secundair onderwijs en thuistaal.

Geslacht

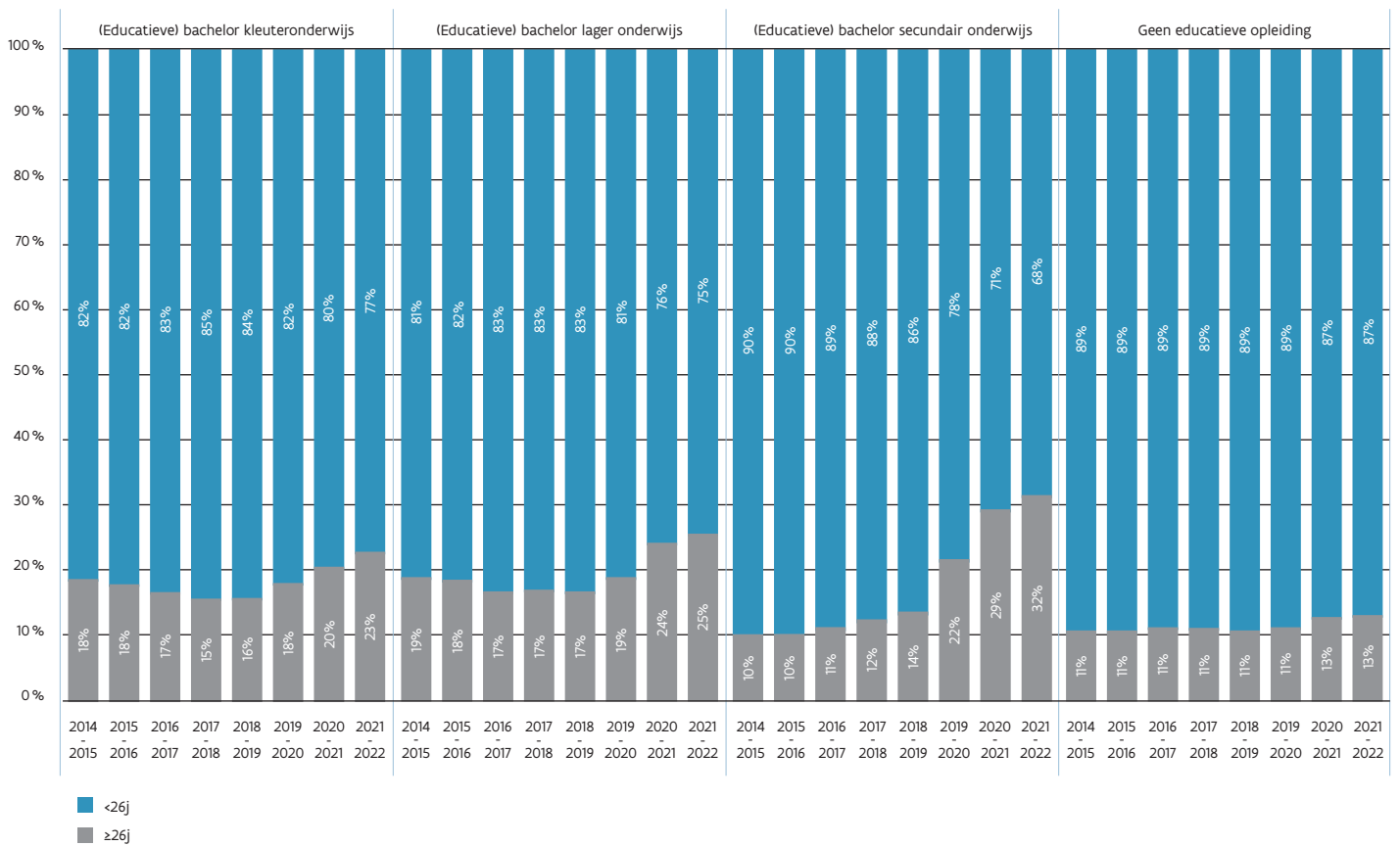
Figuur 13 toont het percentage vrouwelijke inschrijvingen in de educatieve bacheloropleidingen en andere PBA opleidingen als vergelijkingsbasis. Het hoogste percentage vrouwen vinden we terug in de PBA/EDUBA kleuteronderwijs, gevolgd door de PBA/EDUBA lager onderwijs en de PBA/EDUBA secundair onderwijs. Het aandeel vrouwen in andere PBA opleidingen ligt hoger dan het aandeel in de PBA/EDUBA secundair onderwijs maar merkbaar lager dan in de andere educatieve opleidingen. Verder merken we weinig veranderingen doorheen de tijd.

Figuur 13: Verdeling studenten in de PBA/EDUBA opleidingen en andere PBA opleidingen naar geslacht

Leeftijd

Figuur 14 toont hoeveel procent van de studenten in de educatieve opleidingen en in andere PBA opleidingen 26 jaar of ouder zijn. Twee belangrijke zaken vallen op. Ten eerste, het aantal oudere studenten in educatieve PBA/EDUBA opleidingen ligt hoger dan in andere opleidingen. Ten tweede, het absolute en relatieve aantal oudere studenten is in stijgende lijn sinds het academiejaar 2019-2020. Voornamelijk in de lerarenopleidingen secundair onderwijs zien we een sterke stijging met bijna een derde oudere studenten (32%) in het academiejaar 2021-2022. Sinds de hervorming is het aandeel oudere studenten daar in het algemeen sterk gestegen. Mogelijk heeft dit te maken met de afbouw van de SLO en de toename in flexibele en verkorte trajecten in de educatieve bacheloropleidingen.

Figuur 14: Verdeling studenten in de PBA/EDUBA opleidingen en andere PBA opleidingen naar leeftijd

Vooropleiding

Tabel 2 tot en met Tabel 5 tonen welke onderwijsvorm de studenten in de lerarenopleidingen en in andere PBA opleidingen genoten in het laatste jaar secundair onderwijs. De gegevens zijn enkel beschikbaar voor personen die hun diploma secundair onderwijs behaalden in Vlaanderen sinds 2002. Opvallend in de PBA/EDUBA kleuteronderwijs is de relatief sterke vertegenwoordiging van studenten uit het BSO – 24% in 2022 in vergelijking met 5% in de niet-educatieve professionele bacheloropleidingen. Ongeveer de helft van de studenten (48%) heeft een vooropleiding in het TSO genoten. De PBA/EDUBA lager onderwijs kent ongeveer een gelijke vertegenwoordiging van ASO en TSO studenten – respectievelijk 40% en 44%. Bij de PBA/EDUBA secundair onderwijs valt het relatief hoge aandeel van studenten met een ‘andere’ vooropleiding op (16%). Dit valt te verklaren doordat er een instroom is van oudere studenten waarvan het diploma uit het secundair onderwijs niet altijd in de databanken is terug te vinden.

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	13%	17%	18%	3%	49%
2015	12%	17%	18%	3%	50%
2016	11%	15%	19%	3%	51%
2017	9%	15%	21%	3%	52%
2018	8%	16%	21%	3%	52%
2019	9%	15%	23%	3%	50%
2020	10%	16%	23%	3%	48%
2021	10%	16%	24%	3%	48%

Tabel 2: Vooropleiding secundair studenten PBA/EDUBA kleuteronderwijs

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	12%	44%	2%	2%	40%
2015	11%	44%	2%	2%	40%
2016	9%	43%	3%	2%	43%
2017	8%	43%	3%	2%	43%
2018	8%	43%	3%	2%	44%
2019	8%	43%	3%	2%	44%
2020	10%	41%	3%	2%	44%
2021	11%	40%	4%	2%	44%

Tabel 3: Vooropleiding secundair studenten PBA/EDUBA lager onderwijs

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	8%	43%	5%	4%	41%
2015	8%	42%	5%	3%	41%
2016	9%	42%	5%	3%	41%
2017	9%	41%	6%	3%	42%
2018	9%	40%	6%	3%	42%
2019	12%	38%	5%	3%	41%
2020	16%	37%	5%	3%	39%
2021	16%	36%	5%	3%	40%

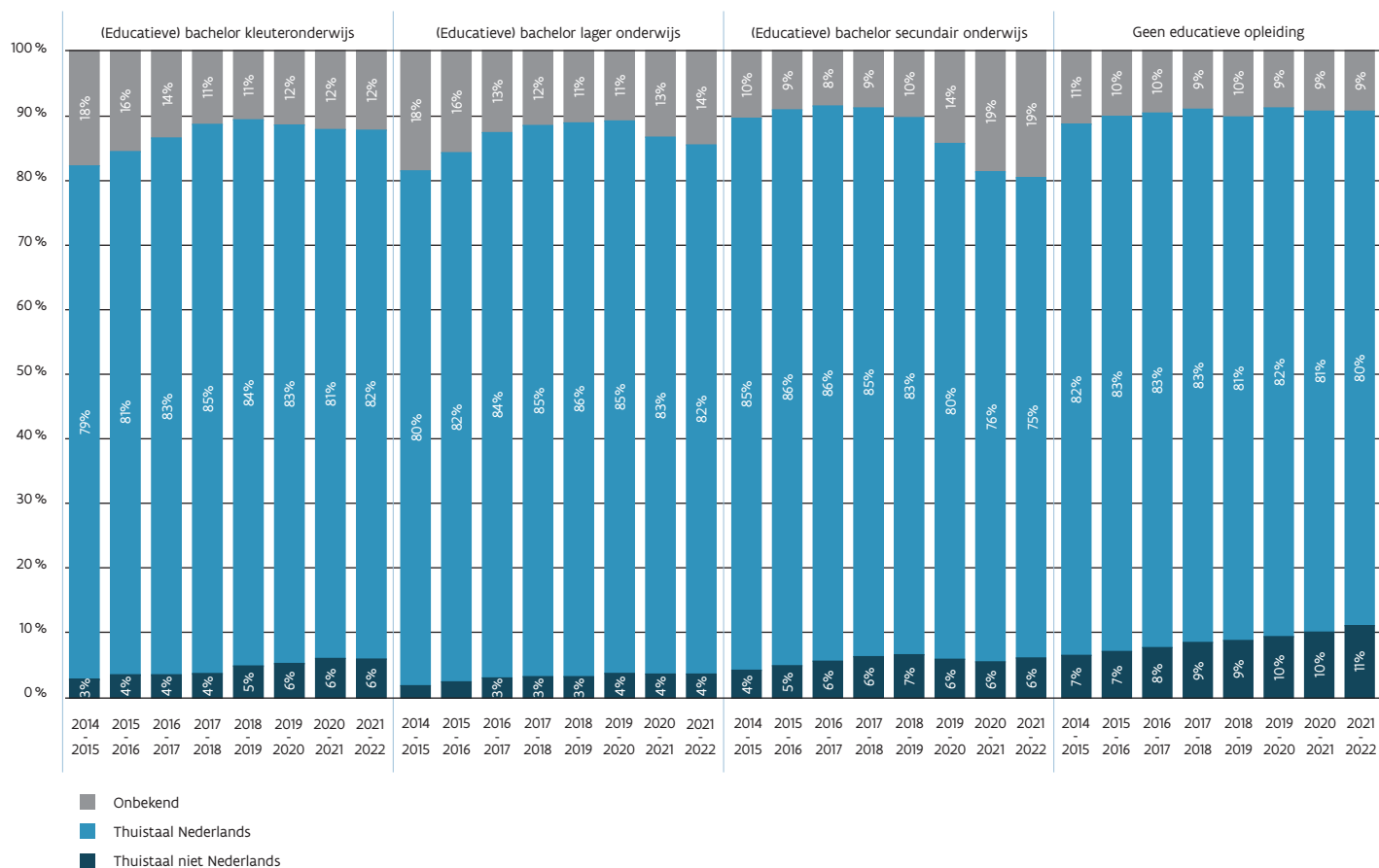
Tabel 4: Vooropleiding secundair studenten PBA/EDUBA secundair onderwijs

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	10%	39%	4%	2%	45%
2015	10%	38%	5%	2%	45%
2016	11%	37%	5%	2%	45%
2017	11%	36%	5%	2%	46%
2018	10%	36%	5%	2%	46%
2019	11%	36%	5%	2%	46%
2020	11%	36%	5%	2%	45%
2021	12%	36%	5%	2%	45%

Tabel 5: Vooropleiding secundair studenten andere PBA opleidingen

Thuis taal

Figuur 15 toont het aandeel studenten in de educatieve opleidingen en in andere PBA opleidingen met als thuistaal niet Nederlands. Daaruit blijkt dat de educatieve opleidingen in vergelijking met andere PBA opleidingen een lager aandeel studenten hebben met een niet Nederlandse thuistaal. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gegevens enkel beschikbaar zijn voor studenten die hun secundair onderwijs diploma in Vlaanderen behaalden sinds 2002. In opleidingen of academiejaren met een groter aandeel oudere studenten wordt het aandeel studenten met een niet Nederlandse thuistaal wellicht onderschat.

Figuur 15: Verdeling studenten in de PBA/EDUBA opleidingen en andere PBA opleidingen naar thuistaal

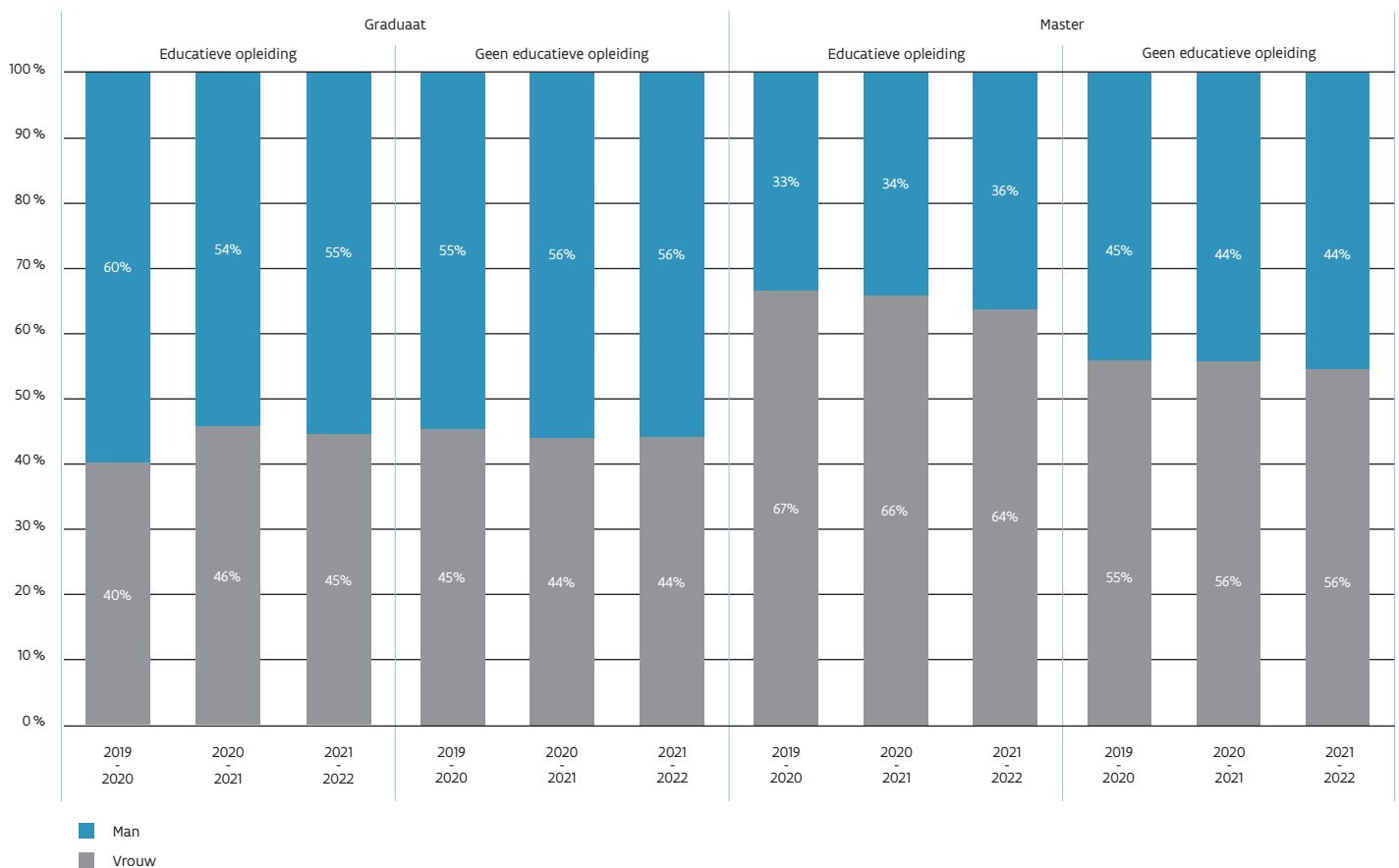

Profiel studenten educatieve masters en graduaaten

Ook van de studenten in de educatieve masters en graduaaten bekijken we het profiel betreffende geslacht, leeftijd en vooropleiding.⁴ Ter vergelijking wordt ook een blik geworpen op de studenten in andere (niet educatieve) graduaatsopleidingen en masteropleidingen.

Geslacht

Figuur 16 toont dat het aandeel vrouwelijke studenten in de educatieve graduaatsopleiding relatief laag is (40% in 2019 en 45% in 2021). Hun aandeel is vanaf 2020 wel vergelijkbaar met de genderverhouding in andere graduaatsopleidingen. Bij de educatieve masteropleidingen ligt het aandeel vrouwen op 67% in 2019 en 64% in 2021. Dit is bijna 10 procentpunten meer dan in andere masteropleidingen. Het valt ook op dat bepaalde educatieve masters zeer 'vrouwelijk' zijn – bvb. gedragswetenschappen (89%), gezondheidswetenschappen (85%), talen (76%) – terwijl 'mannelijke' opleidingen niet voorkomen (grafiek niet weergegeven).

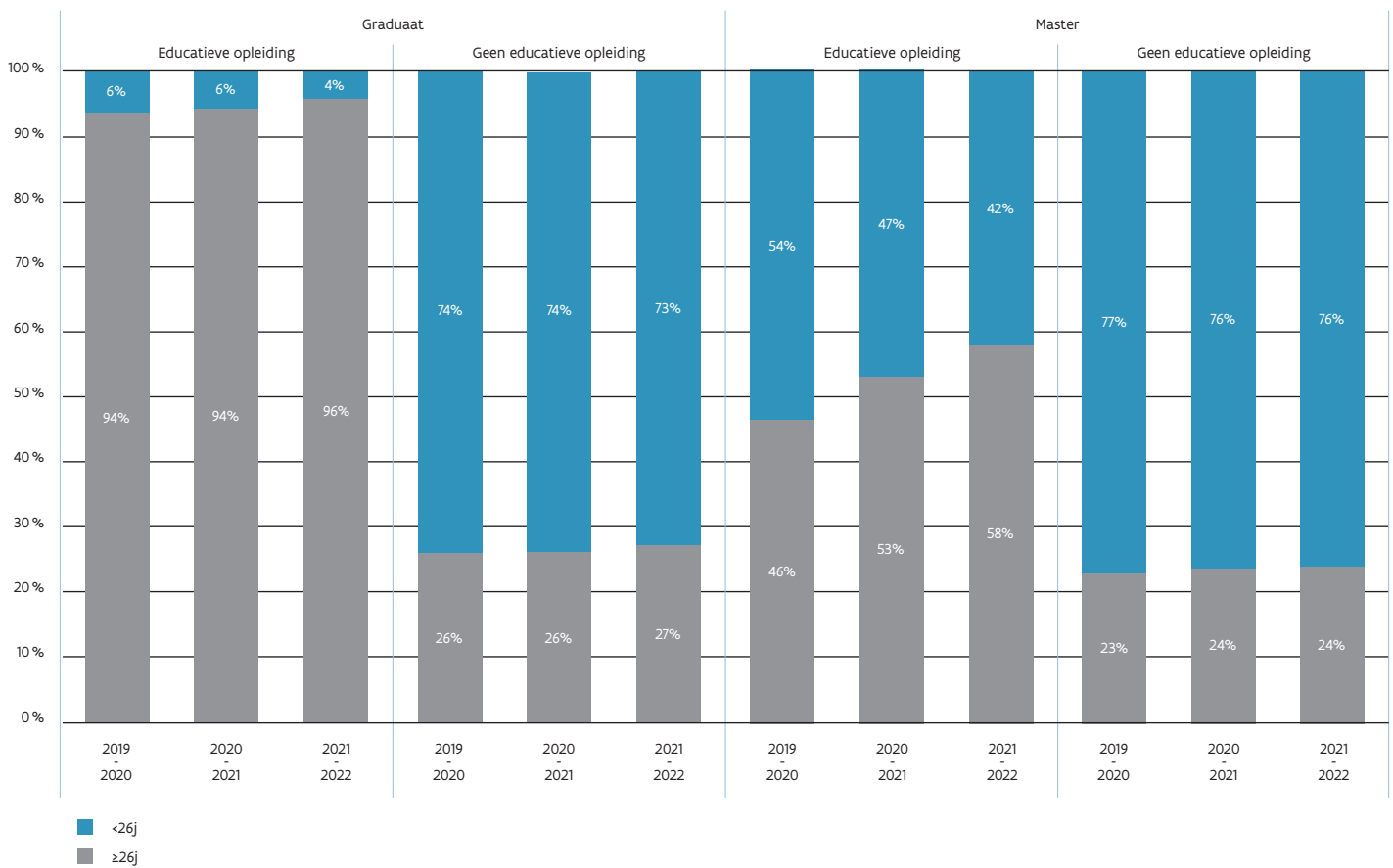

Figuur 16: Verdeling studenten in de educatieve graduaaten en educatieve masters en andere graduaaten en masters naar geslacht

⁴ De thuistaal wordt niet bekeken wegens te veel ontbrekende waarden. Met name bij de educatieve graduaaten loopt het aandeel studenten waarvan de thuistaal niet bekend is op tot bijna 70%.

Leeftijd

Figuur 17 toont het aandeel studenten van 26 jaar of ouder in de verschillende opleidingen. In de educatieve graduaat is maar liefst 96% van de studenten 26 jaar of ouder. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat men pas aan een educatief graduaat mag starten na 3 of 5 jaar relevante professionele ervaring. Het aandeel studenten ouder dan 26 jaar is meer dan drie keer zo hoog dan in de andere graduaatsopleidingen (27%). Ook bij de educatieve masteropleidingen zien we veel studenten van 26 jaar of ouder, namelijk 46% in 2019 en 58% in 2021. Dat is meer dan het dubbele in vergelijking met de andere masteropleidingen (respectievelijk 23% in 2019 en 24% in 2021). Wellicht heeft dit te maken met het feit dat een educatieve masteropleiding vaak na een andere masteropleiding wordt gestart.

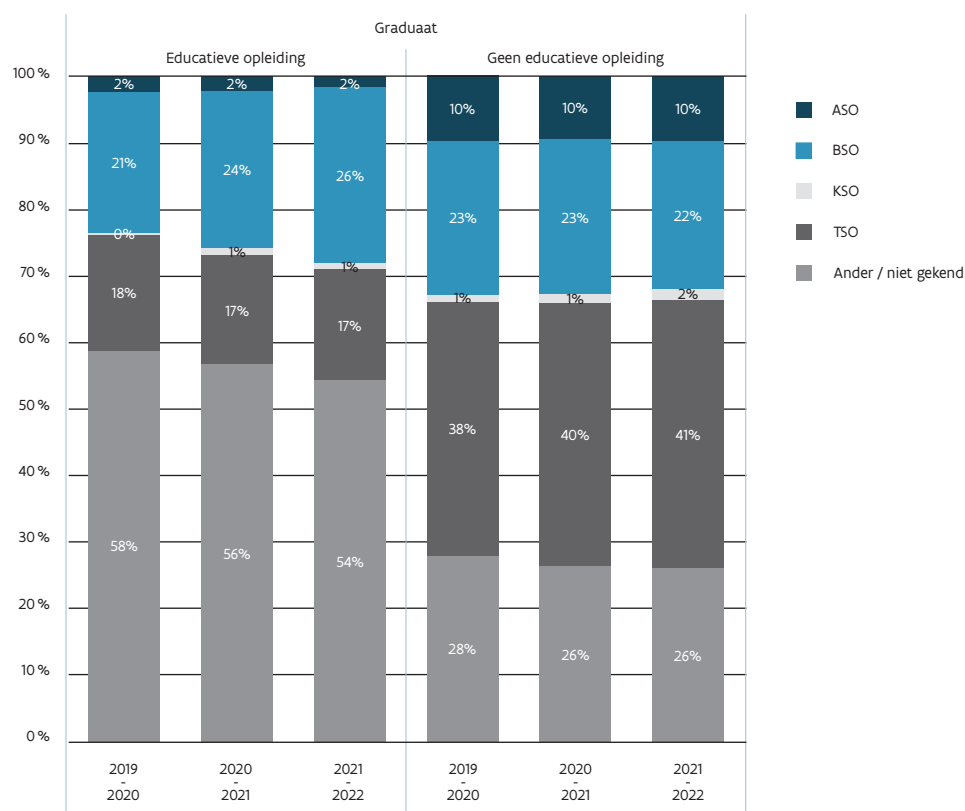

Figuur 17: Verdeling studenten in de educatieve graduaat en educatieve masters en andere graduaat en masters naar leeftijd

Vooropleiding (onderwijsvorm secundair onderwijs)

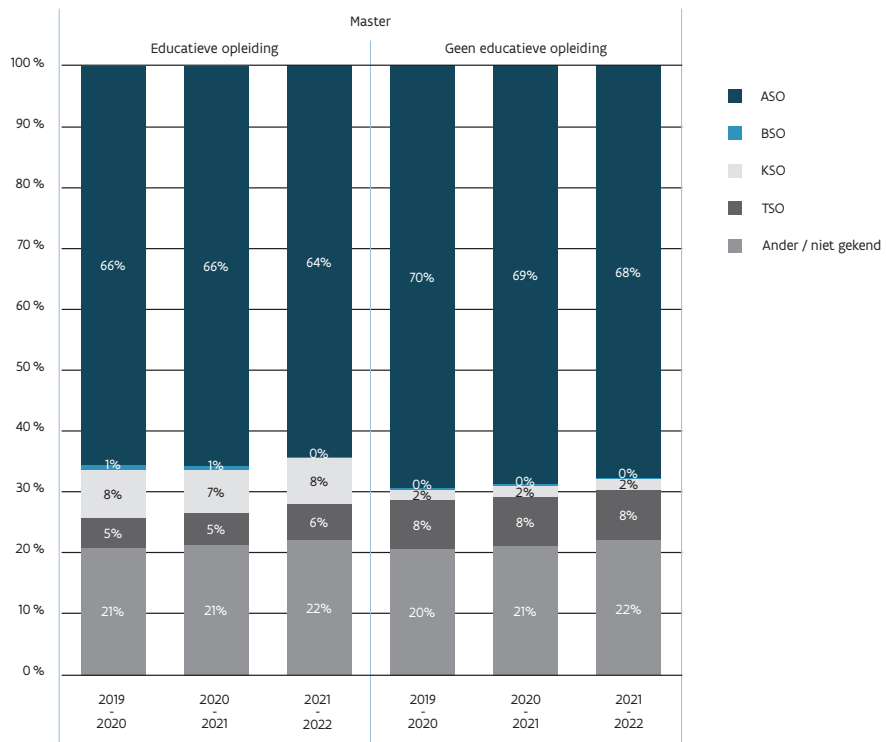
Figuur 18 en Figuur 19 tonen de onderwijsvorm in het secundair onderwijs van de studenten in de (educatieve) graduaatsopleidingen en (educatieve) masteropleidingen. Bij de educatieve graduaatsopleidingen is er een groot aandeel waarvan de vooropleiding onbekend is wat vooral te wijten is aan het feit dat het vaak om oudere studenten gaat. Wanneer het diploma wel bekend is, blijkt het vooral om studenten met een BSO of TSO diploma te gaan.

In de educatieve masteropleidingen hebben de meeste studenten een ASO diploma (64%) en ten opzichte van de andere masteropleidingen ook vaak een KSO diploma (8%). Tussen 2019 en 2021 zijn er relatief weinig verschuivingen.

Figuur 18: Verdeling studenten in (educatieve) graduaatsopleidingen naar vooropleiding secundair (onderwijsvorm)

5 Dit kan mogelijk verklaard worden door de educatieve master in de kunsten die wellicht relatief populair is bij KSO studenten.

Figuur 19: Verdeling studenten in (educatieve) masters naar vooropleiding secundair (onderwijsvorm)

Diploma's

Figuur 20⁶ toont de evoluties in het aantal diploma's dat werd behaald in de PBA/educatieve opleidingen door studenten met een actieve inschrijving voor een diplomacontract. De trends verlopen eerder negatief, in lijn met de dalende studentenaantallen. Vanaf 2019 was er wel een duidelijke stijging van het aantal diploma's in de educatieve bachelor secundair onderwijs maar daar staat tegenover dat de SLO werd afgebouwd.

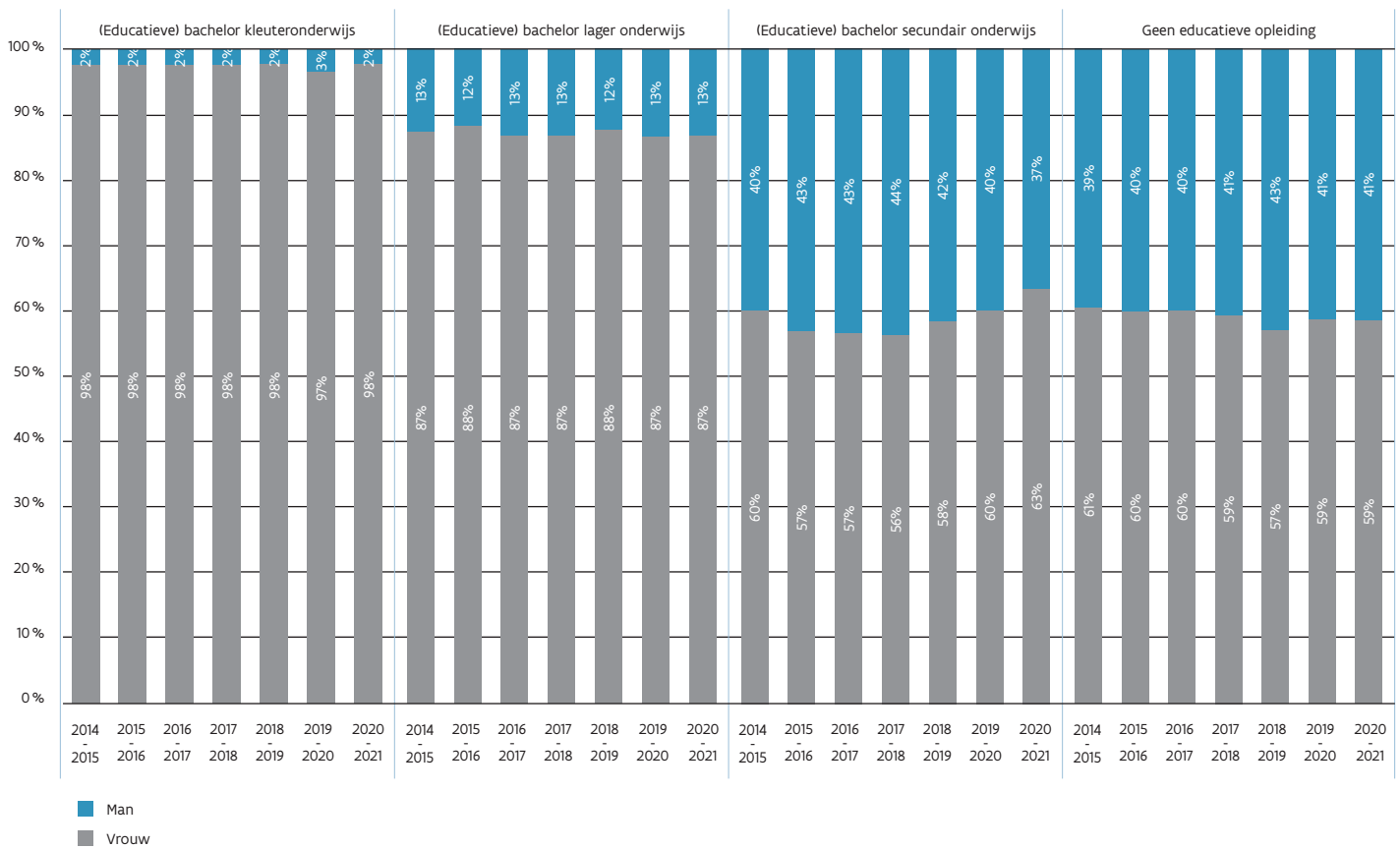
Figuur 20: Aantal diploma's in de PBA/EDUBA opleidingen

Aangezien de educatieve masters en graduaatsopleiding pas in 2019-2020 van start gingen, hebben we momenteel nog te weinig afgestudeerden om al zinvolle rapporteringen te kunnen doen. In het verdere verloop bekijken we ook het profiel van de gediplomeerden aan deze lerarenopleidingen. Door het profiel van de gehele studentenpopulatie (cf. bovenstaande secties) te vergelijken met het profiel van de gediplomeerden, krijgen we inzicht in welke groepen meer of minder de eindmeet (diploma) halen. Deze vergelijking zullen we dan ook geregeld maken.

⁶ Cijfers voor het academiejaar 2021-2020 zijn nog niet beschikbaar.

Geslacht

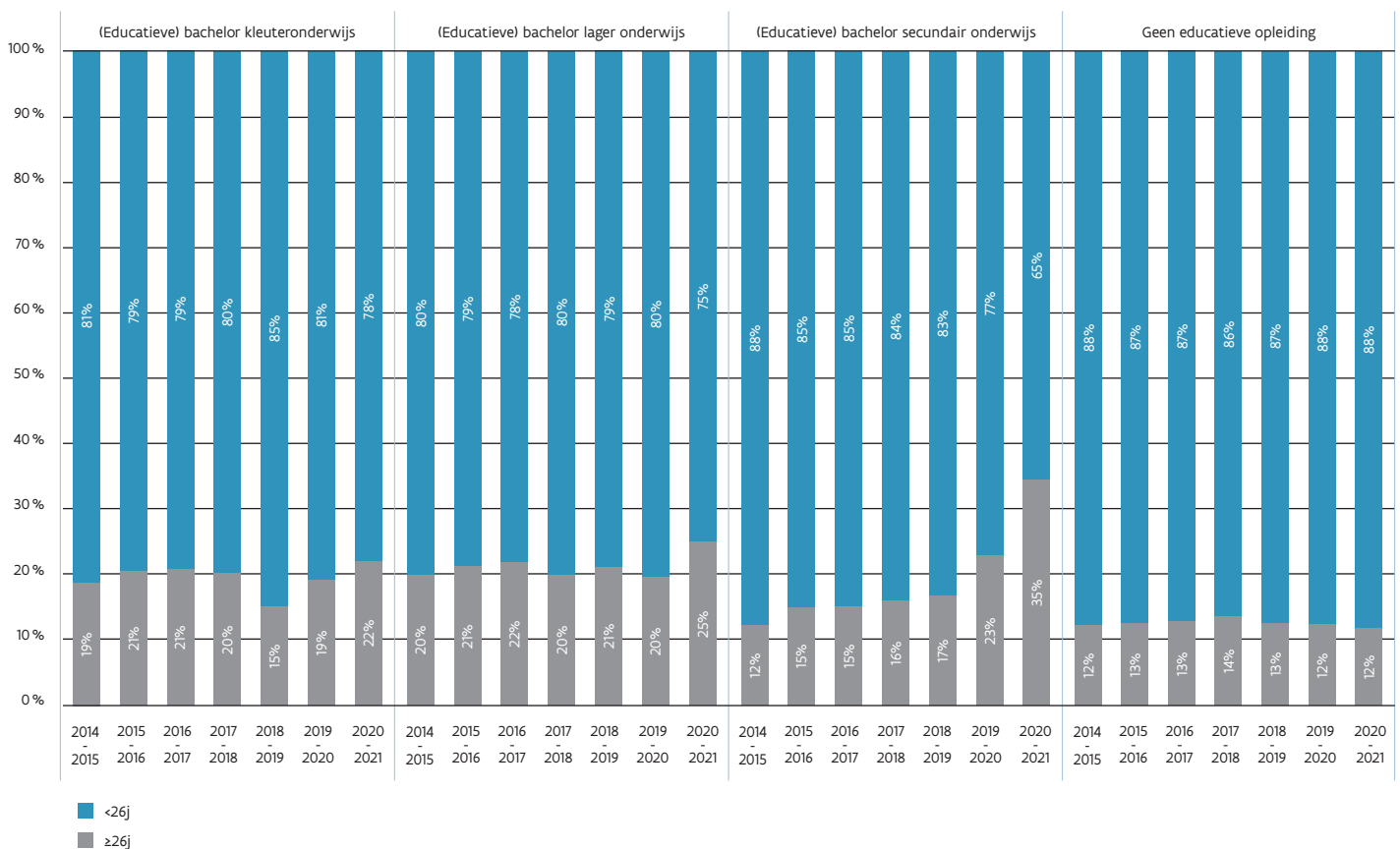
Figuur 21 toont de genderverhouding bij de gediplomeerden aan de educatieve opleidingen en andere PBA opleidingen. Wanneer we de cijfers vergelijken met Figuur 13 (aantal studenten) dan zien we dat het percentage vrouwelijke gediplomeerden nog iets hoger ligt. Dit suggereert dat vrouwelijke studenten er beter in slagen dan mannelijke studenten om hun diploma te behalen. Voor de PBA/EDUBA kleuter bedraagt het verschil tussen aandeel vrouwelijke studenten en gediplomeerden ongeveer 2%, voor de PBA/EDUBA lager onderwijs gaat het om 4% en voor de PBA/EDUBA secundair onderwijs ongeveer 9%.

Figuur 21: Verdeling gediplomeerden in de PBA/EDUBA opleidingen en andere PBA opleidingen naar geslacht

Leeftijd

Figuur 22 toont het aantal gediplomeerden van 26 jaar of ouder aan een educatieve en andere PBA opleiding. De percentages liggen meestal iets hoger in vergelijking met Figuur 14 wat enigszins te verwachten valt aangezien het drie jaar duurt om een PBA diploma te behalen (in het reguliere traject). Hierdoor is het op basis van deze cijfers niet mogelijk om in te schatten in welke mate de oudere instromers er al dan niet meer in slagen om een diploma te behalen in vergelijking met jongere instromers. Voor de PBA/EDUBA secundair onderwijs valt het op dat het aandeel gediplomeerden dat 26 jaar is of ouder jaar na jaar stijgt. Voornamelijk in het academiejaar 2020-2021 is het aandeel gediplomeerden dat 26 jaar of ouder is sterk gestegen, naar 35%. Dit stijgende aandeel is voornamelijk toe te schrijven aan de combinatie van een dalend aandeel min-26-jarigen in de gewone PBA/EDUBA secundair onderwijs en een stijgend aandeel 26-jarigen en ouder in de verkorte opleiding secundair onderwijs (cijfers niet weergegeven).

Figuur 22: Verdeling gediplomeerden in de PBA/EDUBA opleidingen en andere PBA opleidingen naar leeftijd

Vooropleiding (onderwijsvorm secundair onderwijs)

Tabel 6 tot en met Tabel 9 tonen welke onderwijsvorm in het secundair onderwijs de gediplomeerden aan een educatieve opleiding hebben genoten. In de PBA/EDUBA kleuteronderwijs is het aandeel gediplomeerden naar vooropleiding ongeveer gelijkaardig aan de instroom (zie Tabel 2). Toch kan men opmerken dat ASO- en TSO-studenten net iets sterker vertegenwoordigd zijn onder gediplomeerden dan de inschrijvingen, en BSO-studenten net iets minder. In de PBA/EDUBA lager onderwijs én secundair onderwijs zijn het vooral ASO-studenten die sterker vertegenwoordigd zijn onder de gediplomeerden dan de inschrijvingen, en TSO-studenten minder vertegenwoordigd (zie Tabel 3 en Tabel 4).

In de PBA/EDUBA kleuteronderwijs hebben de meeste gediplomeerden een TSO diploma (54% in 2020). Ook BSO-studenten zijn er relatief sterk vertegenwoordigd (i.v.m. de andere educatieve opleidingen), 18%. Bij de PBA/EDUBA lager en secundair onderwijs liggen de verhoudingen wat anders. ASO-studenten zijn er sterker vertegenwoordigd, respectievelijk 49% en 42%. Desalniettemin is er ook een duidelijke vertegenwoordiging van TSO-studenten, respectievelijk 39% en 34%.

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	11%	20%	15%	2%	52%
2015	12%	22%	15%	4%	48%
2016	11%	18%	14%	3%	54%
2017	12%	18%	14%	4%	52%
2018	7%	18%	17%	3%	56%
2019	7%	17%	19%	2%	55%
2020	9%	18%	16%	3%	54%

Tabel 6: Vooropleiding secundair gediplomeerden PBA/EDUBA kleuteronderwijs.

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	11%	54%	1%	3%	32%
2015	12%	52%	1%	2%	33%
2016	11%	50%	1%	2%	36%
2017	8%	51%	1%	3%	37%
2018	8%	51%	1%	2%	38%
2019	6%	49%	2%	2%	41%
2020	8%	49%	2%	2%	39%

Tabel 7: Vooropleiding secundair gediplomeerden PBA/EDUBA lager onderwijs.

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	7%	49%	3%	4%	37%
2015	8%	49%	3%	3%	36%
2016	8%	50%	3%	3%	37%
2017	7%	49%	3%	3%	38%
2018	7%	49%	3%	3%	38%
2019	10%	44%	3%	4%	40%
2020	16%	42%	3%	4%	34%

Tabel 8: Vooropleiding secundair gediplomeerden PBA/EDUBA secundair onderwijs.

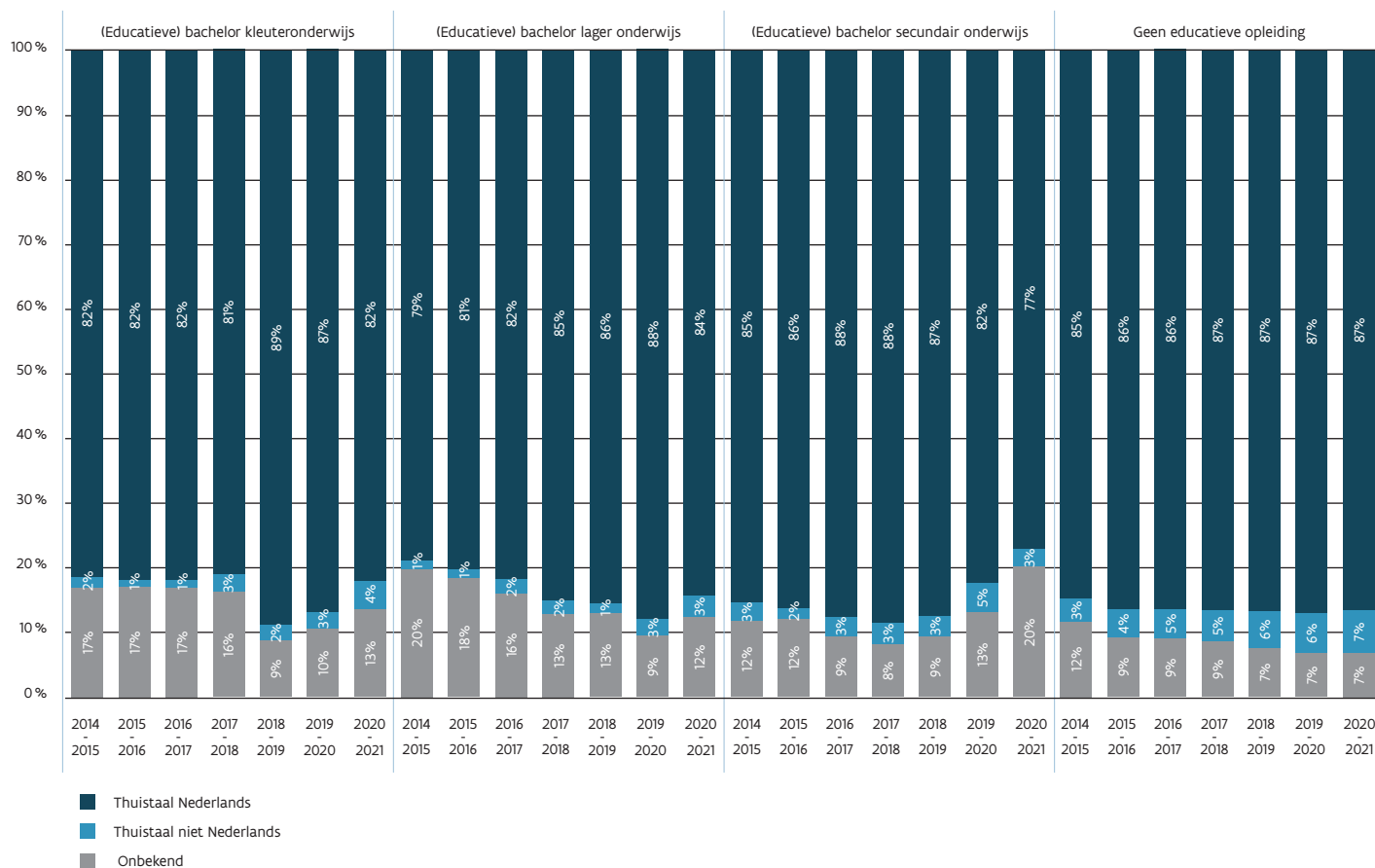

	Ander/ niet gekend	ASO	BSO	KSO	TSO
2014	8%	45%	3%	2%	43%
2015	8%	44%	3%	2%	43%
2016	9%	45%	3%	2%	41%
2017	9%	43%	3%	2%	43%
2018	8%	42%	3%	2%	45%
2019	8%	42%	3%	2%	44%
2020	8%	41%	3%	2%	45%

Tabel 9: Vooropleiding secundair gediplomeerden andere PBA opleiding.

Thuis taal

Figuur 23 toont het aandeel gediplomeerden aan de educatieve opleidingen en andere PBA opleidingen met een thuistaal niet-Nederlands. Over het algemeen ligt dit aandeel laag in de educatieve opleidingen wanneer we deze vergelijken met andere PBA opleidingen. Het aandeel is ook lager wanneer we ze met de gehele studentenpopulatie vergelijken (Figuur 15). Hierbij merken we op dat het aandeel studenten met een andere thuistaal doorheen de tijd toeneemt (mogelijk ook omdat het aandeel studenten waarvan de thuistaal niet gekend is daalt) en dit effect dus wellicht pas later terug te zien zal zijn bij de diploma's. Ook bij de diploma's zien we nu al dat het aandeel afgestudeerden met een thuistaal niet-Nederlands hoger is in 2020 in vergelijking met 2014, behalve in de PBA/EDUBA secundair onderwijs.

Figuur 23: Verdeling gediplomeerden in de PBA/EDUBA opleidingen en andere PBA opleidingen naar thuistaal

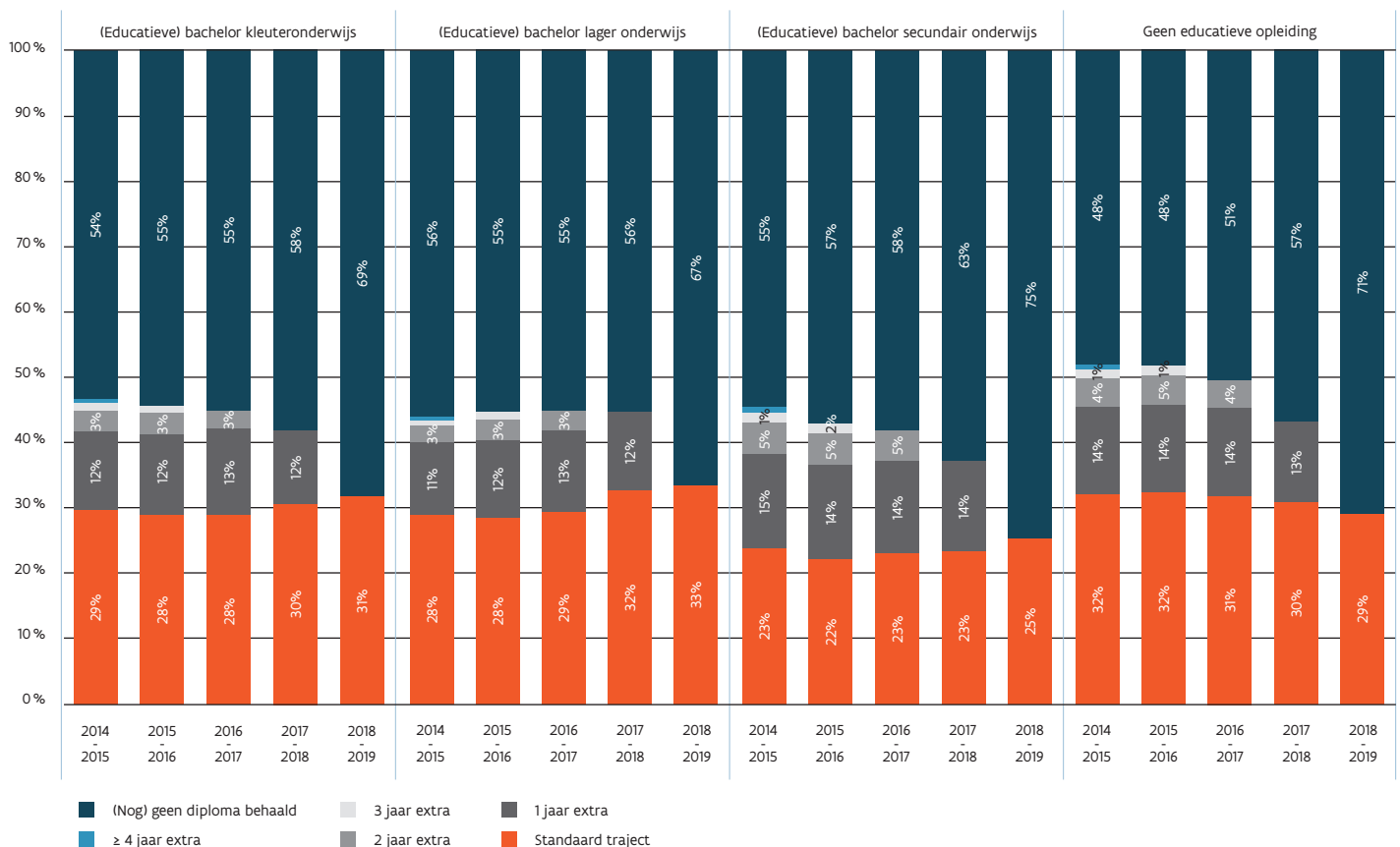
Trajecten van studenten aan de lerarenopleiding

In dit hoofdstuk bekijken we enkele aspecten van de trajecten van de studenten aan de educatieve opleidingen. Meer bepaald ligt de focus op de 'Time to graduation', het studierendement en de drop-out in de lerarenopleidingen, steeds in vergelijking met andere professionele bacheloropleidingen. Vermits we voor deze indicatoren nagaan hoe de trajecten van (potentieel) afgestudeerde studenten verliepen, zullen we vooral rapporteren over de voormalige geïntegreerde lerarenopleidingen. Enkel voor het studierendement kunnen we naar alle educatieve opleidingen kijken.

Time to graduation

De studieduur (of Time to graduation) geeft de periode weer tussen de eerste inschrijving in de opleiding tot en met het behalen van het diploma voor de opleiding. Figuur 24 toont de time to graduation van de trajectstarters aan de geïntegreerde lerarenopleidingen en andere PBA opleidingen.

Bijna 3 op tien studenten in 2014 in de PBA kleuter en PBA lager onderwijs behalen hun diploma binnen de vooropgestelde studieduur (2014-2015). In de PBA secundair onderwijs is dit slechts 23%.⁷ In vergelijking met de niet-educatieve PBA's waar 31% een diploma behaalt binnen het standaardtraject, is dit een relatief laag cijfer. Een extra 15% behaalt zijn of haar diploma na 1 jaar extra. Maar tegenover de andere PBA opleidingen ligt het aandeel studenten dat (nog) geen diploma heeft behaald in de lerarenopleidingen relatief hoog. Dit percentage bedroeg voor de trajectstarters uit 2014 bijvoorbeeld 54% in de PBA kleuteronderwijs, 56% in de PBA lager onderwijs, 55% in de PBA secundair onderwijs en 48% in andere PBA opleidingen.

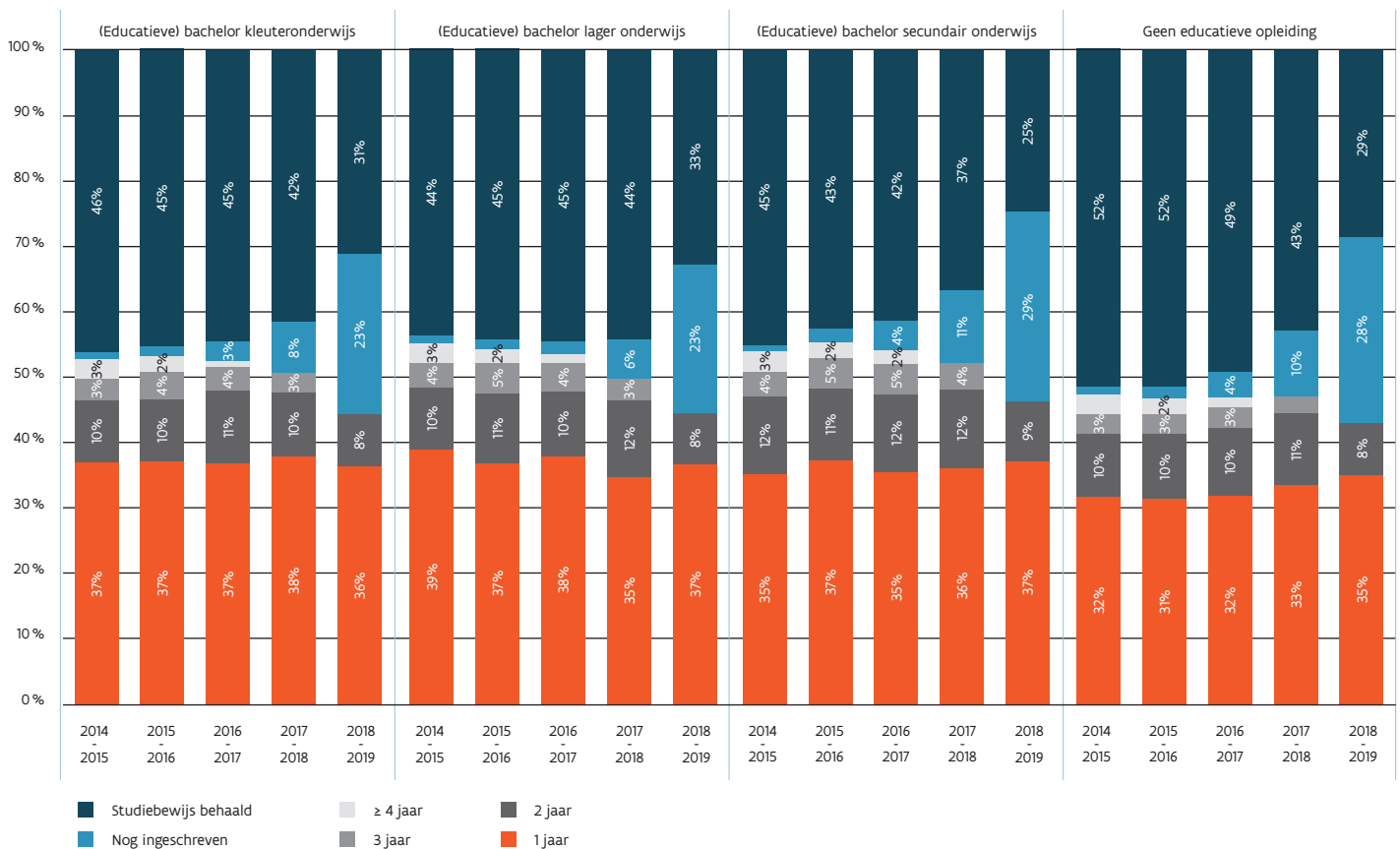
Figuur 24: Time to graduation van studenten aan de PBA lerarenopleidingen en andere PBA opleidingen

⁷ Het is niet mogelijk om op basis van huidige gegevens een duidelijk onderscheid te maken tussen de verkorte en gewone trajecten in de lerarenopleidingen.

Hoe verder in de tijd we kijken, hoe minder beschikbare tijd voor de studenten om hun diploma te behalen. Zo kunnen de starters uit 2018 enkel afgestudeerd zijn binnen de vooropgestelde studieduur.⁸ De studenten die er langer over doen, worden bij de categorie (nog) geen diploma behaald, gerekend. Dit bemoeilijkt dan ook een vergelijking doorheen de tijd.

Drop-out

Drop-out geeft weer hoeveel trajectstarters er na een aantal jaren al dan niet uit de opleiding verdwijnen zonder het diploma te behalen. Dit wordt uitgedrukt in een percentage: het aantal trajectstarters dat na x-aantal jaar niet meer in de opleiding zit gedeeld door het totaal aantal trajectstarters in dat jaar. Figuur 25 toont in welke mate er sprake is van drop-out in de lerarenopleidingen en andere PBA opleidingen. Logischerwijze is er een grote gelijkenis met de time to graduation. Opnieuw zien we dat de drop-out in de niet educatieve opleidingen verhoudingsgewijs meestal lager ligt dan bij de lerarenopleidingen. Wie uitstroomt, doet dit meestal na 1 jaar (37% van de trajectstarters in 2014 in de bachelor kleuteronderwijs). Maar ook na meerdere jaren de opleiding te hebben gevolgd, haakt nog een aanzienlijk deel af (16% van de trajectstarters in 2014 in de bachelor kleuteronderwijs).

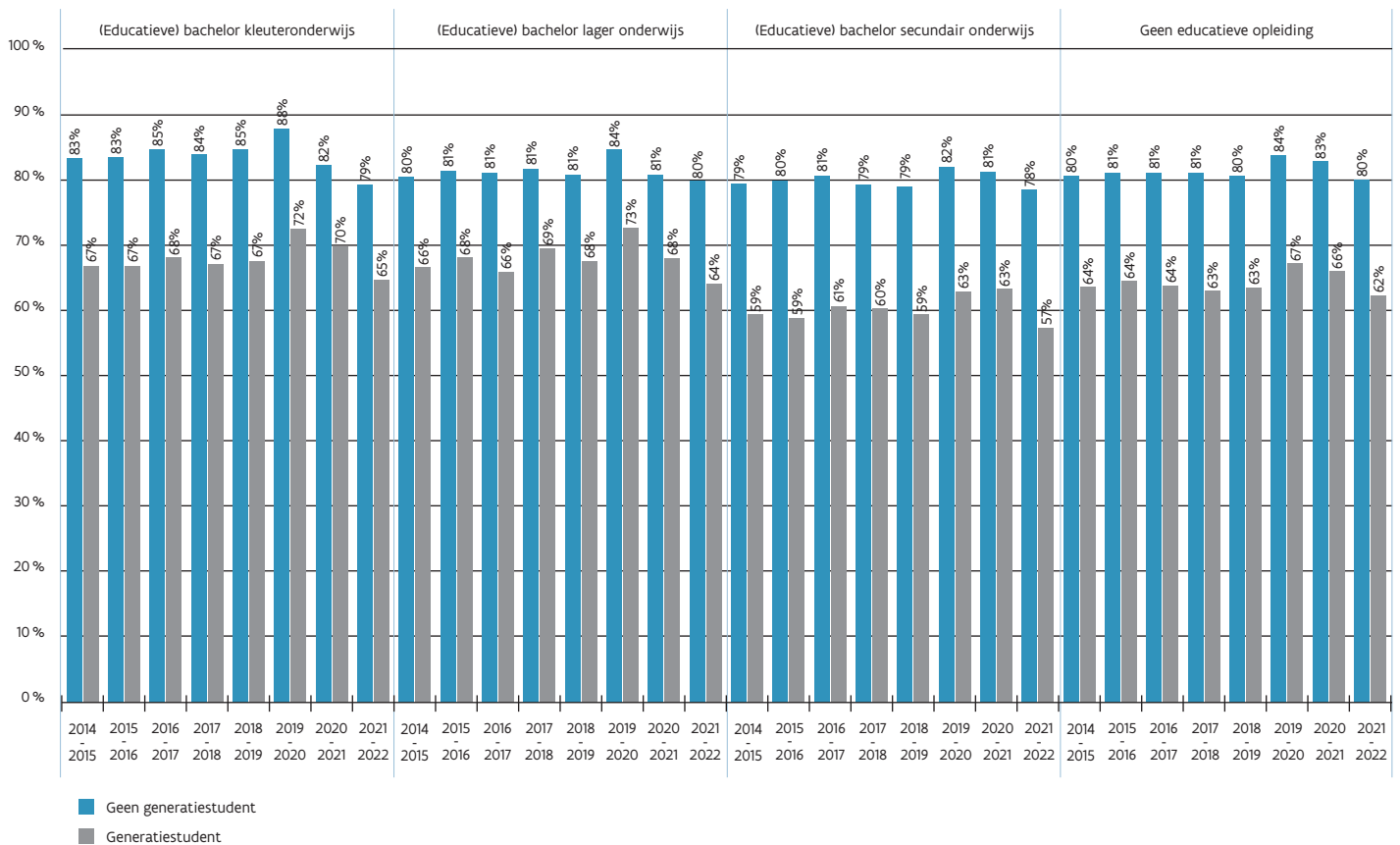
Figuur 25: Drop-out van studenten aan de PBA lerarenopleidingen en andere PBA opleidingen

⁸ De vooropgestelde studieduur wordt uitgedrukt in jaren en wordt bepaald op basis van de studieomvang van de opleiding. Voor een initiële bacheloropleiding met een studieomvang van 180 studiepunten bedraagt de vooropgestelde studieduur bijvoorbeeld 3 jaar.

Studierendement

Het studierendement is de verhouding van het aantal verworven studiepunten ten opzichte van het aantal opgenomen studiepunten gerapporteerd volgens de instelling. Het geeft een indicatie van efficiëntie, met name hoe goed de student het doet in de opleiding in dat academiejaar. Voor de berekening wordt zowel rekening gehouden met actieve en uitgeschreven studenten. Er wordt geen rekening gehouden met gedelibereerde studiepunten.

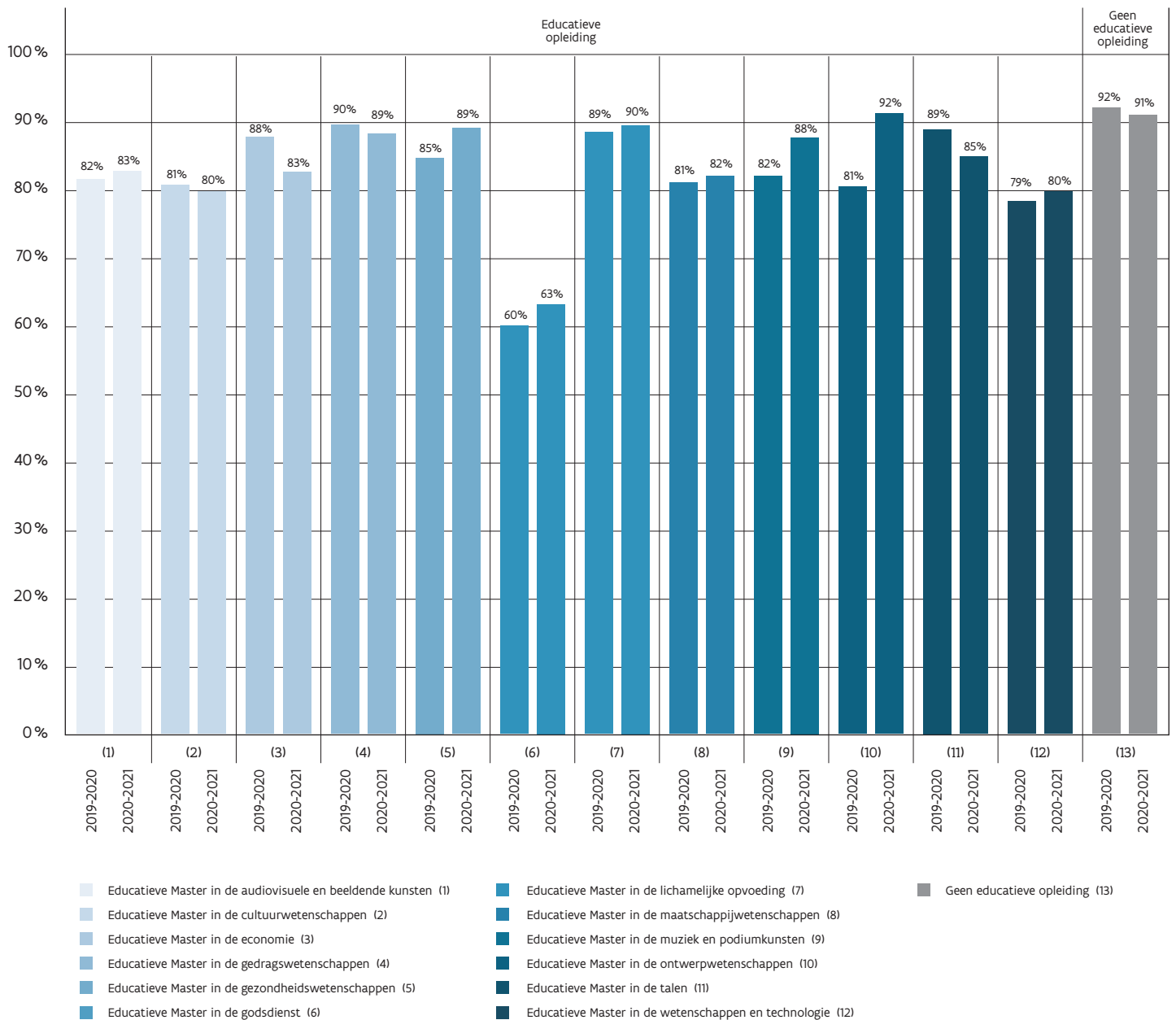
Figuur 26 toont het studierendement van de studenten aan de PBA/EDUBA lerarenopleidingen en andere PBA opleidingen. Van de lerarenopleidingen ligt het studierendement het laagst bij de PBA/EDUBA secundair onderwijs. Voor de kleuter lerarenopleidingen ligt het studierendement in vergelijking met andere PBA opleidingen relatief hoog. Het studierendement van de niet-generatiestudenten ligt een stuk hoger dan het studierendement van de generatiestudenten.

Figuur 26: Studierendement van studenten aan de PBA/EDUBA lerarenopleidingen en andere PBA

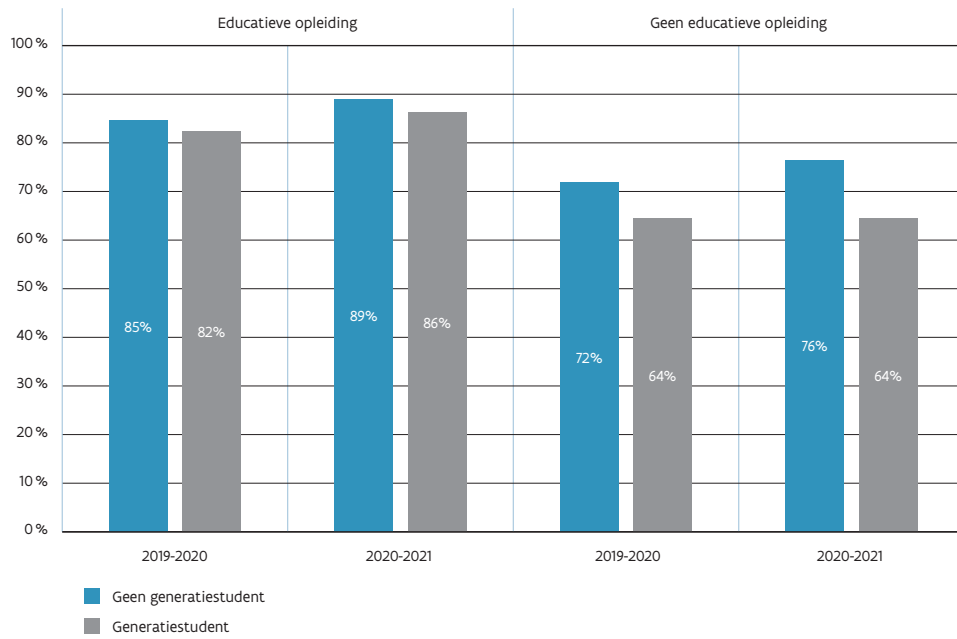
9 Gegevens voor het academiejaar 2021-2022 zijn nog niet beschikbaar.

Figuur 27 toont het studierendement van de verschillende educatieve masters en andere masteropleidingen in 2019-2020 en 2020-2021. Het studierendement is door de band genomen in educatieve masteropleidingen (iets) lager in vergelijking met andere masteropleidingen – behalve de educatieve master in de ontwerpwetenschappen. Zeer opvallend is het lage studierendement in de educatieve master in de godsdienst (63%). Merk op dat het hier echter vaak om kleine aantallen studenten gaat.

Figuur 27: Studierendement van studenten aan de Educatieve Master opleidingen en andere Master opleidingen

Figuur 28 toont het studierendement in de educatieve en andere graduaatsopleidingen. De cijfers geven aan dat het studierendement hoger ligt in de educatieve opleidingen in vergelijking met de andere opleidingen. Ook kan men vaststellen dat het studierendement van niet-generatiestudenten iets hoger ligt dan generatiestudenten, hoewel de verschillen minder uitgesproken zijn dan in de PBA opleidingen.

Figuur 28: Studierendement van studenten aan de Educatieve graduaatsopleidingen en andere graduaatsopleidingen